

D 2384 E — 1,50€ — GOD./JAHR XXVI — TRAVANJ / APRIL 2004 — BR./NR. 4 (243)

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

Sretan i blagoslovljen Uskrs!
Frohe und gesegnete Ostern!

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen katholischen Gemeinden in Deutschland

www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main

An den Drei Steinen 42 d

Tel.: (069) 9540480

Fax: (069) 95404824

E-Mail:

zivazajednica@t-online.de

kroatenseelsorge@t-online.de

Izdavač/Herausgeber:

Hrvatski dušobrižnički ured

Kroatenseelsorge in

Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:

P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:

Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:

P. Josip Bebić, Željka Čolić,

Stjepan Herceg, Ljubica

Markovica-Baban, dr. Adolf

Polegubić, Antonia Tomljanović-

Brkić, P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout:

Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:

Spengler's Druckwerkstatt GmbH

64572 Büttelborn

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-

za ostale europske zemlje: € 22,-

za prekomorske zemlje: € 35,-

Bankverbindung:

Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),

bei der Frankfurter Sparkasse

Naslovnica:

„Preko križa do uskrsnuća“, autor:

Marko Krnjić

Zadnja stranica:

snimili: Lj. Blagec /A. Verzotti

uskrsnuo nam je gospodin

*odnijevši grijehe naše
ljudskom mukom
i smrću na križu
velikog petka*

*u bdjenju čekajući
osvanulo nam je uskrsno jutro*

*u svojem božanskom svjetlu
gospodin nam je uskrsnuo
oslobodio nas grijeha i smrti
i žrtvom svojom
obdari nas životom vječnim
kličimo aleluja*

sretan uskrs

mladen lucić

• WÜRZBURG: SEMINAR

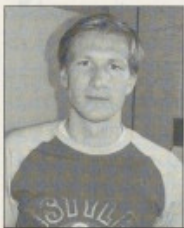

Nova slika
župne
zajednice

str.

8

• SUSRETI: Jurica Vranješ

Uspijevam uz
Božju pomoć

str.

20

• REPORTAŽA: HKM Rottweil

Misija
okuplja i drži
zajedno

str.

10

DUHOVNE VJEŽBE:

Biti kršćanin danas

Identitet je pravi duhovni zadatak za kršćanina: identitet pomaže da kršćanski život bude uistinu duhovan, dinamičan, otvoren.

17

XX. SVJETSKI DAN MLADEŽI:

Bog — sve moje

Mladim vjernicima potrebni su istinski primjeri uzornoga vjerskog i svakodnevnog života. Ni život mladih ljudi nije samo polet, pjesma i smijeh, nego ponekad bolest, žalost i prerana smrt.

22-23

FILM MELA GIBSONA „PASIJA“

Koliko je teška mogla biti muka Isusova?

4

SOCIJALNI SAVJETNIK:

Zdravstvena reforma u Njemačkoj (2)

25

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE

P. Josip Bebić: Zeugen des Todes und der Auferstehung Jesu

Dieter F. Griemens: Vorbildliche Jugendpastoral der kroatischen Gemeinden

13-15

Isus Krist je i danas „popularan“, zaokuplja ljudsku pozornost; u Kristu se neprestano događa nešto novo, izazovno.

Krist — trajno nadahnuće

U svijetu je posebnu pozornost u posljednje vrijeme izazvao film Mela Gibsona „Pasija“. Film, kojega je dosad vidjelo više od 40 milijuna ljudi, prikazuje dvanaest posljednjih sati Isusova života, a mišljenja o njemu su podijeljena: od pohvala, pa do optužbi. Film doista nikoga ne ostavlja ravnodušnim, kao što ni muka, smrt i uskrsnuće Isusa Krista već dugi niz stoljeća ljude raznih nacija i staleža ne ostavlja ravnodušnim. Kristov život ostaje trajno nadahnuće u raznim životnim situacijama, on je neiscrpivo vrelo ljudske čežnje i nade, u njemu se zrcali život svakoga čovjeka koji prolazi kroz patnje i boli svake vrste. U Kristovoj muci je ključ prihvaćanja svih ljudskih nevolja i problema, u njegovu je uskrsnuću nepresušna nada za novim životom. Bez njega bi ljudski život izgledao nedovršeno. Stoga ne čudi, zašto je Isus Krist i danas podjednako „popularan“, podjednako zaokuplja ljudsku pozornost; u Kristu se nep-

restano događa nešto novo, izazovno.

Upravo na tragu nečega novoga, drugačijega, i hrvatski su pastoralni djelatnici iz hrvatskih katoličkih misija iz Njemačke i Švicarske na svome seminaru u Würzburgu razmišljali o novoj slici župne zajednice što svakako uključuje u sebi i obnovu kateheze unutar te zajednice, a također i osvjetljava drukčiji lik animatora ili katehete unutar te zajednice. Da bi se prihvatilo novo, potrebno se oprostiti od sigurnosti staroga, i često prihvatiti nerazumijevanje i nesigurnost. No, bez odlučnosti i rizika nema uspjeha. Stoga je potrebno otisnuti se sa pučinu i predati korimilo Gospodinu, koji unatoč olujama sigurno vodi ljudske putove. Strah se oslobađa vjerom i nadom, a ima li veće nade nego povjerovati onome koji je pobijedio smrt i začeo novi život.

Sretan i blagoslovljen Uskrs, pun nade i radosti za sve vas i vaše najbliže!

Urednik

Iz delegatovog Duhovnog poticaja

Svjedoci smrti i uskrsnuća Isusova

Štovane sestre i braćo uskrsnici!

„Uskrsnu Gospodin, uskrsnu doista.“ — „Vjerujem u uskrsnuće mrtvih i život budućega svijeta.“

Ove dvije kršćanske dogmatske istine su odlučujuće tajne našega vjerovanja. Sve u što kršćani vjeruju dobiva iz tih istina smisao i vrijednost. Preko dva tisućljeća kršćani žive iz te dvije povijesne činjenice. One imaju porijeklo u Bogu i ponuđene su ljudima svih vremena i boja. Njihov poseban utjecaj donosi velike plodove posebno kod onih ljudi koji vjeruju u Isusa Krista, Sina Božjega.

U sakramentu krštenja posijano je u nas sjeme božansko: neraspadljiva, vječna Riječ Božja, život koji iz toga sjemena proizlazi, kad se vjerom prima u srcu vjernika, jest poput sjemena — božanski, neraspadljiv, vječan. To je zapravo, život samog Boga, koji dolazi u život čovjeka kroz riječ. S Isusovim uskrsnućem pokrenut je jedan nezaustavljivi proces koji vodi prema preobrazbi ljudi i svijeta i pu-

nini kod Boga. Iz Svetog pisma da se zaključiti da taj pretvorbeni proces počinje već ovdje na svijetu i to po vjerskom susretu s Isusom, vjerskim Poslanikom Božjim. I ta buduća punina može se već iskusiti u sadašnjosti kao novi život.

Sestre i braćo, u nadi da ćemo i mi uskrsnuti tj. da će se Bog proslaviti „u našem tijelu“ (1 Kor 6,20), a Riječ Božja je jasna (svaka put dolazi k tebi, Bože, pod teretom grijeha (PS 65), ostanimo svjedoci smrti i uskrsnuća Isusa, kličući uvijek iznova: „Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo, tvoje uskrsnuće slavimo i tvoj slavni dolazak iščekujemo!“

S tim mislima molim Uskrsloga da Vas učini Božjim uskrsnicima. Sretan i blagoslovljen Uskrs svima Vama posebice bolesnima i patnicima, želi

Vas fra Josip Bebić

UZ PRIKAZIVANJE FILMA „PASIJA“ MELA GIBSONA U SVIJETU

Koliko je teška mogla biti muka Isusova?

Film „Pasija“ redatelja Mela Gibsona nikoga ne ostavlja ravnodušnim. Mišljenja o njemu su se podijelila: nekima, pa i teolozima, tumačenje evanđelja nije potpuno dosljedno; neki kritičari optužili su ga za pretjerano nasilje; neki su mu židovski krugovi prigovarali zbog navodnog antisemitizma.

Film je još davno, prije svih, vidio i papa Ivan Pavao II. Nije rekao ništa o njemu, ali zato mnogi o njemu govore i pišu već dugo, od prvoga dana i prve „klape“ na filmskome setu, negdje na jugu Italije. Film „Pasija“ redatelja Mela Gibsona nikoga ne ostavlja ravnodušnim. Prikazuje posljednjih 12 sati života Isusa Krista, od molitve i kušnje u Getsemanskom vrtu pa do polaganja u grob Josipa od Arimateje. Mišljenja o njemu su se podijelila: nekima, pa i teolozima, tumačenje evanđelja nije potpuno dosljedno; neki kritičari optužili su ga za pretjerano nasilje; neki su mu židovski krugovi prigovarali zbog navodnog antisemitizma. Tako je film, kojega je u svijetu dosada vidjelo više od 40 milijuna gledatelja, postao „kontroverzan“. I vrlo gledan, pa su neki kritičari bili loši prognozeri, koji su filmu (još u veljači) predviđali „financijski fiasco“. Kada je u Sjedinjenim Američkim Državama počneno (neočekivani?) uspjeh, buka oko antisemitizma i nasilja gotovo da je u drugi plan medija potisnula samu radnju filma, samo filmsko ostvarenje.

Isus na filmu i Isus vjere

Ponajprije, naći će „filmskog Isusa“, a ne Isusa vjere kakvoga susreću osobno u molitvi ili pak na nedjeljnim misama. A kada se govori o Isusu na filmu onda valja znati i to da je i film, koliko god raspolagao moćnim sredstvima, samo film i da ne može zamijeniti osobni vjerski doživljaj Spasitelja. Redatelj Mel Gibson pružio je svoj vjernički doživljaj i svoju sliku posljednjih sati života Isusa Krista. Svojim je glumcima u usta stavio izvorne jezike: aramejski i latinski, a rekonstrukcija mjesta, kažu filmski kritičari, gotovo da je bila identična „originalnim mjestima“ iz Isusova doba. Osim toga, zbog grubih scena, film je u Sjedinjenim Američkim Državama dobio oznaku „R“, što znači da ga maloljetnici ne mogu gledati zbog eksplicitnih prizora bičevanja, maltretiranja i raspinjanja

Isusa Krista. Gibson se odlučio raspeće prikazati onakvim kakvo je doista moglo i biti: užasno i mučno, bolno. Nigdje u filmu nije vidljiva optužba prema ljudima koji Isusa krivo optužuju i lažu protiv njega. Čak i Juda, ne neki način, „prolazi kao filmski pozitivac“, pokajnik. Cijelo vrijeme glavni krivac za sve što se događa Isusu je davao, zlo koje je ušlo u čovjeka, zlo koje kuša Isusa samoga ili se stalno „vrzma“ u mnoštvu, potičući ga na djelovanje protiv svoje dobre

pa do Golgote. Na tom je putu bilo svega: i šamaranja, i bičevanja, i izrugivanja i pljuvanja. Bilo je tu, kako bi suvremenim rječnikom rekli, i „fizičkog i psihičkog zlostavljanja“. Bilo je krvi. Muke. Patnje.

Đavao je nagonio na zlo čovjeka

Mogli bismo reći: ako je film nasilan, onda je to samo zato što je davao stalno za petama Isusu i što ljude nagoni da čine zlo. Kako prikazuje film, davao kuša Isusa u Getsemaniju i uvijek je prisutan, kradimice ili očito, u pojedincima ili u mnoštvu koje Isusa prati na njegovom posljednjem putu izvršenja volje Očeve. No, film nije kronologija. Niti evanđelja nisu „kronika“ Isusovih dana ili Isusovog života.

Scena iz Gibsonova filma „Pasija“

strane. Ono što pogađa, i što nevjernik teško može shvatiti (pa mu se i film može učiniti „nasilnim“) jest činjenica da Isus, u svakome trenutku, može otići. Otac nebeski može ga spasiti; ali Isus to ne želi. „Ne moja, nego Tvoja volja neka bude“, kaže u trenutku kušnje. Ono što ne može shvatiti nevjernik jest dubina ljubavi kojom Isus sve podnosi: za grijeh svakoga, za grijeh svijeta. Ono što svakoga boli je i činjenica da se baš vidi da je Isus nedužan, da sve optužbe nemaju smisla, da je nasilje koje se nad njim vrši besmisleno, lažno, a da čovjek može biti — i da nekada i jest — zao. Svaki vjernik zna da i on griješi, da se mora kajati. Vjernik zna da Isusova muka, ona stvarna — a ne tek filmski uprizorena — nije bila ugodna šetnja s učenicima od Getsemanskog vrta, dvora Kajfe i Pilata,

Ona su nešto više od toga: ona su poruka ljubavi i vjere. Tu poruku, premda je vidljivo puno zla, uspijeva prenijeti film, jer — ako s jedne strane pokazuje one koji muče Isusa, s druge pokazuje one koji ga slijede, vole, koji mu na sve moguće načine nastoje pomoći i pomažu. Ljudi na strani zla, ljudi na strani dobra; već po vlastitom odabiru, kao i u svakodnevnom životu. Bog daje čovjeku slobodnu volju: može birati. Zato film ne krivotvori: ni muku Isusovu, ni slobodnu volju čovjekovu. I svakome tko film gleda otvorena srca omogućuje uranjanje u misterij, u otajstvo muke i smrti Isusa Krista. Ne zaboravlja, u završnim scenama, naznačiti uskrsnuće, reći: „Smrti, gdje je žalac tvoj?“ Ili, Isusovim riječima koje izgovara na nekom drugom mjestu — a ovdje su stavljene u kontekst muke — „Sve činim novol“

M. K.

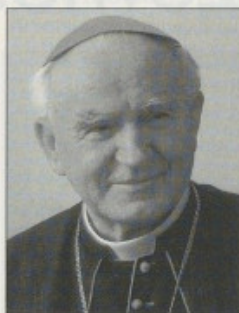
Zabrinjavajuće stanje opadanja broja katolika u BiH

U zajedničkom priopćenju hrvatski biskupi očekuju od predstavnika međunarodne zajednice i djelatnika u domaćim strukturama vlasti brza i provodiva rješenja, te ih pozivaju neka ne nameću opasna i nepravedna rješenja, posebice na štetu onih koji su najslabiji.

Zabrinjavajućim stanjem broja katolika, a koji je neprestance u opadanju u Bosni i Hercegovini, ocijenili su hrvatski biskupi biskupskih konferencija Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske na svom VI. susretu koji je održan u Mostaru 16. ožujka. Susretu su predsjedavali predsjednici obje biskupskih konferencija, domaćin mons. dr. Franjo Komarica i kardinal Josip Bozanić. O važnosti skupa potvrđuje i nazočnost apostolskog nuncija u Bosni i Hercegovini mons. Santosa Abrila y Castella te delegata Biskupske konferencije Italije mons. Giseppa Orlandonia. Apostolski nuncij nadbiskup Abril y Castello posebno je istaknuo brigu Svetoga Oca za Crkvu u hrvatskome narodu, osobito na području Bosne i Hercegovine gdje je ona kroz dugu povijest neprestance bila na kušnji. Potaknuo je članove HBK da moralno i materijalno pomognu Crkvu u BiH. U izvješću o stanju u BiH, uz ekleziološke probleme navedeni su zabrinjavajući podaci stanja katolika na tim prostorima. Navedeno je da je 45 posto katolika zbog ratnog etničkog čišćenja i poratnog političkog inženjeringa napustilo svoju domovinu BiH. U zajedničkom priopćenju biskupi očekuju od predstavnika međunarodne zajednice i djelatnika u domaćim strukturama vlasti brza i provodiva rješenja, te ih pozivaju neka ne nameću opasna i nepravedna rješenja, posebice na štetu onih koji su najslabiji.

Vjernici se ne smiju dijeliti na petrovske i franjevačke

Na kraju zasjedanja služena je misa, a propovijedao je predsjednik HBK, kardinal Josip Bozanić. Između ostalog rekao je: „Duhovnost zajedništva znači, ako i postoje podjele i napetosti u Crkvi, da ih ne smijemo svojim riječima i djelima utvrđivati i zaoštravati, nego svojim srcem nastojati da one otupe. Hrvatski narod Hercegovine je kroz svoju povijest dao Katoličkoj Crkvi visoko svjedočenje svoje vjernosti Bogu i vjeri. Danas u vrijeme kad nas sve više nagrizu seklularizam i hedonizam pred nas se

Navršile su se dvije godine od smrti velikoga hrvatskog kardinala Franje Kuharića

postavlja izazov novog svjedočenja, a to je poziv na svjedočenje zajedništva u Katoličkoj Crkvi Hercegovine. Nema petrovskih ni franjevačkih vjernika. Svi smo samo Kristovi vjernici u jednoj zajedničkoj nam Katoličkoj Crkvi.”

Nova Europa ne smije potiskivati Krista

Međunarodni susret u okviru Srednjoeuropskog katoličkog dana održan je u Varaždinu, u nedjelju 21. ožujka. U varaždinskoj katedrali misu je predvodio koparski biskup mons. Metod Pirih u zajedništvu s varaždinskim biskupom mons. Markom Culejom, tajnikom HBK dr. Vjekoslavom Huzjakom te petnaestak svećenika. Biskup Pirih je kazao da je svijet bez Krista svijet bez nade. Kultura bez Boga postaje kultura smrti. Nova Europa neće se moći graditi potiskivanjem vjere i kršćanskih vrednota u koje spada i nada. Djelatnici u stranačkom i političkom životu na području dakovačke biskupije susreli su se s predstavnicima biskupije na čelu s mons. dr. Marinom Srakićem. Jednodnevni susret priređen je u svrhu boljeg upoznavanja i razumijevanja te razvijanja kulture dijaloga među različitim političkim strankama. Obraćajući se političarima, mons. Srakić je kazao: „Vama je povjereno u ruke da predusretete sva ona zla koja se mogu nadiviti nad ove naše krajeve.”

Spomen na velikoga kardinala Kuharića

Spomen mise o drugoj obljetnici smrti kardinala Franje Kuharića, u četvrtak 11. ožujka služene su diljem domovine, a u zagrebačkoj prvostolnici središnje misno slavlje predvodio

je zagrebački kardinal Josip Bozanić. U zagrebačkoj prvostolnici apostolski nuncij predvodio je misno slavlje za žrtve terorističkog napada u Madridu. Sjednica Stalnog vijeća HBK održana je 10. ožujka u Zagrebu. Središnja točka bila je priprema plenarnog zasjedanja HBK koje će biti od 19. do 23. travnja. Za središnje teme uzete su: Odnos Hrvatske prema Europi, Laici na župnoj-biskupijskoj razini, Formacija budućih svećenika, Hrvatski Caritas, Sinoda biskupa u Rimu i Simpozij biskupa Afrike i Europe koji će se održati krajem godine u Rimu. Tridesetu obljetnicu proslavio je Hrvatski mariološki institut, u utorak 9. ožujka. Diljem domovine nastavljaju se intenzivne pripreme za Susret hrvatske katoličke mladeži koji će se održati u Šibeniku 24. i 25. travnja.

Nužan konsenzus oko važnih nacionalnih pitanja

Na nizu tribina o socijalnom nauku Crkve, na kojima se raspravljalo o društvenom i nacionalnom konsenzusu u Hrvatskoj, sudjelovali su brojni hrvatski intelektualci. S različitih motrišta u svojim su predavanjima i raspravama tražili rješenja kako do boljeg i pravednijeg društva u kojem bi se postigao konsenzus oko bitnih nacionalnih pitanja.

Odgovornost i međunarodne zajednice

U rješavanju problema Hrvata katolika s područja Bosne i Hercegovine biskup dr. Franjo Komarica sastao se s promatračima Europske unije. Istaknuo je da je kroz posljednjih osam godina u svim susretima upozoravao na težak položaj katolika na tim prostorima, posebice u banjolučkoj biskupiji. Naveo i podatak kako u 32 župe živi samo 6.752 katolika. U susretu s predstavnicima OSCE-a u Banjoj Luci biskup Komarica, iznoseći konkretne brojke o Hrvatima o Bosni i Hercegovini, kazao je da je za to odgovorna i međunarodna zajednica. Predstavnici OSCE-a priznali su svoj dio odgovornosti.

A.O.

NASTAVAK RAZGOVORA S PROF. FRA HRVATINOM GABRIJELOM JURIŠIĆEM, U POVODU PROGLAŠENJA 2004. GODINOM FRA ANDRIJE KAČIĆA MIOŠIĆA

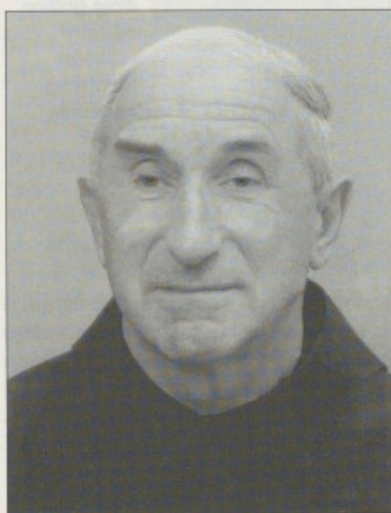
Veliki utjecaj Kačića na hrvatsku i europsku književnost (2)

Uprigodi 300. obljetnice rođenja fra Andrije Kačića, nastavljamo razgovor o Starcu Milovanu s fra Hrvatinom Gabrijelom Jurišićem, profesorom grčkoga i latinskoga jezika na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju i urednikom zbornika „Kačić“.

Bogati program „Kačićeve godine“

Žz: Postoji li program za proslavu „Kačićeve godine“ i je li već nešto ostvareno?

Fra Hrvatin Gabrijel Jurišić (dalje: FHGJ): Prije više godina neki entuzijasti su upozorili na veliki jubilej Starca Milovana i izradili vrlo bogat i kvalitetan program. Nažalost, to nije cjelovito prihvaćeno. No, ipak možemo biti zadovoljni, jer se sve više ostvaruju pojedine točke programa. Snimljen je znanstveno-dokumentarni film o fra Andriji (60 min). Premijerno je prikazan na „Makarskom ljetu“ u srpnju i 26. prosinca 2004. godine na HTV. Objavljena je monografija dr. Stipe Botice o Starcu Milovanu (str. 331) s bogatom bibliografijom. Predstavljanje je održano na „Interliberu“ i u „Školskoj knjižnici“. Zbornik „Kačić“ je objavio dvije knjige: „Blago knjižnice Kačićeva samostana u Zaostrogu“ i „Stare i rijetke hrvatske knjige u Zaostrogu“. U jednoj je obrađeno oko 340 rijetkih knjiga iz XVI. stoljeća i 24 inkunabule, a u drugoj 330 starih hrvatskih knjiga, tiskanih do 1850. godine. Dakle, oko 700 naslova! Neke je od njih fra Andrija držao u svojim rukama. To izuzetno kulturno blago sada je prvi put predstavljeno javnosti. Objavljena je i brošura o „Hrvatskoj turističkoj nagradi“, koju je za 2001. godinu dobio Kačićev samostan u

Zaostrogu. To je prvi put da je jedna crkvena ustanova dobila tu nagradu. HRTV je emisiju „Jezični petak“ 20. veljače ove godine posvetila Starcu Milovanu i njegovu djelu. Gost je emisije bio fra Gabrijel Jurišić, član Akademijina odboda za proslavu Kačićeva jubileja. Mi franjevci „Kačićeve Provincije“ objavljujemo znanstveni godišnjak „Kačić“, koji je počeo izlaziti još 1967. godine. U tisku je 35. svezak, a u nekoliko popratnih nizova izašlo je više od 50 naslova. Jasno je da će se ta izdavačka djelatnost nastaviti i u narednim godinama. Nedavno je izašla iz tiska publikacija „Franjevci svom bratu fra Andriji“. To je zapravo „kalendar“ svih zbivanja koja su se dogodila, ili će se ostvariti u ovoj godini, a planirana su kao doprinos slavlja „Kačićeve godine“. Osim „kalendara“ priloženi su i neki tekstovi i Kačićevi i drugih pisaca kao i neki dokumenti (Hrvatskoga sabora, Ministarstva prosvjete, Hrvatske biskupske konferencije, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Koncertne direkcije) kao i brojne slike. U mnogim osnovnim i srednjim školama u „Tjednu hrvatske knjige“ priređene su razne izložbe, a učenici su pisali književne uratke, posebno pjesme u narodnom desetercu po uzoru na pjesme Starca Milovana. Tako su se oso-

bito angažirali nastavnici i učenici OŠ Fra Pavla Vučkovića u Sinju, koji su u prostorijama škole priredili i zanimljivu izložbu svojih radova.

Žz: A što se još priprema?

FHGJ: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (HAZU), najviša znanstvena ustanova u Hrvatskoj, priprema za mjesec listopada Međunarodni simpozij o Kačiću i njegovu djelu, koji će se održati u Zagrebu, Makarskoj, Zaostrogu i Mostaru. Sva će predavanja biti objavljena u Zborniku. HAZU će objaviti i reprint izdanja svih Kačićevih djela. Franjevci Provincije Presvetoga Otkupitelja (Split) kojoj je pripadao Starac Milovan, okupit će se u Zaostrogu, u subotu 17. travnja ove godine na grobu fra Andrije Kačića i slaviti misu zahvalnicu dobrome Bogu što je Provinciji i hrvatskom narodu darovao fra Andriju i sve ono dobro što ga je on svojim djelima učinio. Svečanoj koncelebraciji predsjedat će i propovijedati mons. dr. Marin Barišić, nadbiskup splitsko-makarski. Folklorne skupine iz cijele Neretvanske krajine izvest će istoga dana prigodni program i u Zaostrogu i u Bristu, Kačićevu rodnom mjestu. Hrvatska biskupska konferencija započet će svoje proljetno zasjedanje u Zagrebu, 19. travnja i istoga dana navečer svi domaći biskupi i njihovi gosti iz inozemstva slaviti će koncelebriranu misu zahvalnicu za fra Andriju Kačića, kojoj će predsjedati uzoriti kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački, a propovijedati mons. Marin Barišić, nadbiskup splitski. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu priredit će od 20. travnja do 20. svibnja ove godine Izložbu djela i literature o Kačiću s tiskanim Katalogom. Zavod za unaprjeđivanje školstva, uz druge aktivnosti, za gimnazije i druge srednje škole priredit će državno natjecanje iz hrvatskoga jezika u Makarskoj, fra Andrijinu zavičaju, a natjecatelji će posjetiti Brist u Zaostrogu. „Modra lasta“, list za osmogodišnje škole, raspisala je Nat-

ječaj za najbolje pjesme u desetercu, narodnomu i Kačićevu stihu. Franjevci Provincije Presvetoga Otkupitelja, kojoj je fra Andrija pripadao, slaviti će „Dan Provincije“ u Samostanu u Zaostrogu, 17. travnja ove godine, baš na Kačićev 300. rođendan. Istoga će dana skupina mladih folklorista u narodnim nošnjama iz Metkovića doploviti „Maratonom lađa“ do Brista i Zaostroga i izvesti prigodni program. Hrvatski akademski savez sa sjedištem u Berlinu kao i svake godine, organizira „Susret u tuđini“, od 19. do 31. travnja, koji će ove godine biti posvećen jubileju Starca Milovana. Nalijeto će se u Bristu, fra Andrijinu rodnom mjestu, održati „Kačićevi glasi“, smotra dalmatinske pisme i riči, koja ove godine slavi svoj desetgodišnji jubilej. U listopadu će se održati u Makarskoj „Drugi Kačićevi susreti“, koji će biti tematski posvećeni fra Andrijinim djelima. Sudjelovat će brojni znanstvenici i književnici iz zemlje i inozemstva. „Školska knjiga“ iz Zagreba objaviti

Da je danas Kačić među nama živ, sigurno bi opjevao naše suvremene vitezove, koji su se u Domovinskom ratu herojski oduprli zavojevaču i okupatoru i oduševljavao bi današnji naš naraštaj za iste ideale, za koje su se borili junaci, o kojima je u svoje doba pjevao.

će novo, kompletno izdanje (proza i poezija) „Razgovora ugodnoga“, bogato ilustrirano. Izdanje će biti najesen prezentirano na „Mađunardnom sajmu knjiga“ u Frankfurtu na Majni. U Torontu u Kanadi, Sveučilište Waterloo priprema u mjesecu studenome znanstveni skup o Starcu Milovanu. I mladi Hrvati u Subotici (i cijeloj Vojvodini) organiziraju natjecanja u znanju o Kačiću i njegovim djelima. Pobjednici za nagradu posjetiti: Zagreb, Sinj, Split, Makarsku, Zaostrog, Brist, Metković i Mostar. Hrvatska katolička misija u Ljubljani (Slovenija) priprema okrugli stol „Kačić u Hrvatskoj, Sloveniji i Europi“. Sudjelovat će predavači iz Hrvatske i Slovenije. Franjevci Kačićeve Provincije kovat će spomen-medalju u čast svoga znamenitoga Brata, koji je ponos svih hrvatskih franjevaca i cijeloga hrvatskog naroda. Još nije ko-

načno odlučeno da Hrvatska pošta izda prigodnu marku, kao što je to bilo u prigodi 250. obljetnice rođenja prije pola stoljeća (1954.). Izdavačke kuće bi mogle ove godine objaviti slikovnice i slične edicije za mlade i starije uzraste, priredene prema „Razgovoru ugodnomu“, a to znači izabrati određene teme iz naše hrvatske crkvene, kulturne i političke povijesti, narodnoga života i običaja (etnografije i folklor). A bilo bi od njih vrlo lijepo da obogate Knjižnicu Kačićeva samostana u Zaostrogu donacijom svojih izdanja. Poznato je, naime, da je ta Knjižnica bogata starijim izdanjima, ali nedostaju mnoga novija. Svakako bi bilo poželjno da umjetnici pera i kista, kao i skladatelji ozbiljne i zabavne glazbe, posebno kipari, nadahnuti djelom Starca Milovana ponude svoje pismene sastave (prozu i poeziju), slike, medalje, medaljone, plakete, biste i kipeve, koji će biti svjedočanstvo njihova poštovanja prema Velikanu hrvatskoga naroda. Posebno bi sitna plastika mogla biti vrlo traženi kulturni suvenir u ljetnoj sezoni, za kojim će posegnuti i domaći i strani turisti. Takva bi ponuda bolje i kulturnije predstavljala Hrvatsku, nego koje-kakve jeftine koještarije.

Kačić u znaku svehrvatske proslave

Žz: *Iz svega što ste rekli lako se može vidjeti da se zapravo radi o svehrvatskoj proslavi. Je li tako, ili se varam?*

FHGJ: Drago mi je da ste upotrijebili izraz „svehrvatska proslava“. Takvo je slavlje bilo 1890. godine, kada su sve hrvatske županije i svi gradovi poslali svoje predstavnike u Makarsku, gdje je 26. kolovoza otkriven Rendićev spomenik fra Andriji. Bila je to jedinstvena kulturna i politička manifestacija na čelu s predstavnicima Crkve, kulture, politike i običnoga pu-ka iz svih hrvatskih zemalja. Nešto takvo Hrvatska dotada nije vidjela ni doživjela. Gradonačelnik Zagreda dr. Milan Amruš otkrio je spomnik, okružen gradonačelnicima svih hrvatskih gradova, kao i vođama Matice hrvatske, Sveučilišta, raznih društava iz domovine, ali i iz Beča, Graca i drugih gradova. Slično je bilo i

sljedeće godine (1891.), kada je otkriven spomenik Starcu Milovanu u Zagrebu (na križanju Illice i Mesničke ulice). A ne bi se smjelo ne spomenuti ni slavlje 1860. kada je cijela Hrvatska slavila 100. obljetnicu svete smrti pobožnoga redovnika i narodnoga prosvjetitelja fra Andrije. Dosta je pogledati samo svečani broj „Vienca“. Tada je Juraj Haulik, prvi zagrebački nadbiskup i kardinal, slavio svečanu pontifikalnu misu u zagrebačkoj katedrali, a sudjelovali su dakovački biskup Josip Juraj Strossmayer i senjski Vjenceslav Soić, predstavnici vlasti na čelu s banom kao i brojni od znanosti, kulture i prosvjete te veliko mnoštvo naroda. Kada se sve to ima na umu, teško je vjerovati da ćemo ove godine doživjeti takvo „svehrvatsko slavlje“. No, iz onoga što je već učinjeno, što se priprema i ideja koje će se još pojaviti, a neke od njih i ostvariti, možemo reći da će blagodatni suvremenoga života i civilizacije, potpomognute tehnikom (npr. RTV, računala, zračni prijevoz) omogućiti pothvate, o kojima se u XIX. stoljeću nije ni sanjati moglo (npr. simpozij u Kanadi).

Žz: *Što bi trebalo reći o prijevodima Kačićevih djela?*

FHGJ: Već smo spomenuli: bugarske prijevode, A. Fortisa (italijanski), Herdera (njemački) i Hanku (češki). Nisu samo ti pisci prevodili Kačića, nego i drugi njihovi sunarodnjaci poslije njih. No, ne smije se zaboraviti fra Emerika Pavića, dekana Bogoslovskog fakulteta u Budimu, koji je preveo na latinski i objavio, samo 4 godine poslije fra Andrije smrti (1764.), veći dio „Razgovora ugodnoga“ na ondašnjem međunarodnom jeziku kulture i znanosti ponudio Europi da upozna hrvatski narod i njegovu slavu prošlost. Čak je i sam spjevao i tiskao „Nadodanje Razgovoru ugodnom“ (1768.), u kojemu slavi junake koje fra Andrija nije dospio opjevati. Kasnije će Đuro Ferić (†1820.) prevesti 13 Kačićevih pjesama također na latinski. J. Rosenberg i P. Merimee predovili su neke pjesme na francuski. Osim Hanke na češki su ga prevodili F. L. Čelakovsky, J. Jirežek, J. M. Černy, K. Krivy i drugi. Ni Poljaci nisu izostali (A. Maszewski, B. Grabowski i K. Brodzinski), kao ni Rusi (N. Grbelj), Mađari (K. Kiss i Z. Csuka), Albanci (K. Bardhi i E. Mekuli), zatim Slovaci, Makedonci i drugi.

Nastavak na str. 16

ODRŽAN SEMINAR ZA PASTORALNE SURADNICE/-KE U WÜRZBURGU

Nova slika župne zajednice

Nova slika župne zajednice — bila je tema seminara za pastoralne suradnice i suradnike iz hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj i Švicarskoj, koji je održan od ponedjeljka 8. do četvrtka 11. ožujka u St. Burkardus-Haus, u Würzburgu, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižnog ureda iz Frankfurta.

Seminar je započeo euharistijskim slavljem koje je predvodio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić koji je sudionicima seminara uputio riječi dobrodošlice te istaknuo važnost daljnjeg pastoralnog usavršavanja. Sve je pozdravio i voditelj Hrvatske katoličke misije Würzburg o. Paško Mandurić.

Dovođenje u pitanje tradicionalnih vrednota

Tijekom seminara dr. Ružica Razum, docentica na katedri religiozne pedagogije i katehetike na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i na Učiteljskoj akademiji u Zagrebu, održala je tri predavanja o temi: prema novoj slici župne zajednice, prema obnovi kateheze unutar župne zajednice i lik animara/katehete. Dr. Razum je tijekom predavanja između ostalog istaknula kako je suvremena kultura sve manje tradicionalnoga predznaka te kako je sve više u fazi restrukturiranja. „Svjedoci smo procesa u kojemu se dovode u pitanje tradicionalne vrednote te se provjeravaju tradicionalne ustanove koje ih promiču (obitelj, škola, Crkva). Ta nova kultura donosi i novi oblik religioznosti. Već je i jedan površan pogled dovoljan da ustvrdimo velike promjene na religioznom planu. Suvremeni čovjek nije areligiozan. On je, međutim, u odnosu na tradicionalnu religioznost, drukčije religiozan. Iako su oblici tradicionalne religioznosti još jako uočljivi (barem u Hrvatskoj), sve više prodiru i oni elementi koji pripadaju novoj kulturnoj matrici: modernoj kulturi. Na religioznom planu uočljivi su fenomeni kao što su individualizacija, fragmentarnost, subjektivizacija, karizmatičnost, selektivnost, itd.“, istaknula je dr. Razum.

(Zdesna
nalijevo)
dr. Razum,
delegat
o. Bebić i
mo. Žan

„S obzirom na vrijeme komunizma, ne ulazeći ovdje u meritum problema, potrebno je ipak istaknuti kako uza sve pozitivne elemente koji ukazuju na katehetsku obnovu, poglavito nakon Drugoga vatikanskog sabora, ipak se u tom razdoblju u većini naših župa kateheza/vjeronauk svodila na pripremu za prvu pričest i potvrdu; ponekad se radilo samo o kraćim tečajevima od 1 do 2 mjeseca. Kateheza za mlade bilo je jako malo, i to uglavnom u urbanim sredinama. Bilo je mnogo župa u kojima se uopće nije radilo s mladima iznad 15. godine, tj. s mladima koji su primili sakrament potvrde. Stoga je nedovoljno objektivno isticati katehetski polet tog razdoblja ne uočavajući istovremeno i niz manjkavosti na pastoralno-katehetskom planu u tom vremenu“, kazala je predavačica te dodala kako danas, iako je većina naše djece i mladih obuhvaćena određenim oblikom vjerskog odgoja i izobrazbe (uglavnom školskim vjeronaukom), ipak plodovi nisu, čini se, u skladu s očekivanjima i s onim što se ulaže u tu djelatnost. „Čini se da vjerski odgoj u nedovoljnoj mjeri odgaja zrele i odgovorne kršćane. Spomenimo i to da je vjerski odgoj ponajprije odgoj. Rječ je o djelovanju koje promiče rast prema ljudskoj zrelosti, i to takvoj zrelosti koja obuhvaća oslobođenje i očovječuje, kulturno sazrijevanje, otvorenost prema slobodi i istini. Taj se odgoj, međutim, ne osrcpljuje na toj općeljudskoj razini, iako ju bitno pretpostav-

lja. Budući da je riječ o kršćanskom odgoju, onda se on izričito naslanja na koncepciju čovjeka i svijeta kojoj je Krist središte; takav odgoj pomaže ostvarivati sintezu vjere i kulture, vjere i života. Te dvije dimenzije vjerskoga odgoja — odgoj i odgoj u vjeri — usko su povezane i međusobno se prožimaju.“

Važnost afektivne dimenzije vjere

Kazala je također kako uzroke ponekad slabe uspješnosti našega vjerskog odgoja ne treba tražiti samo u izvanjskim čimbenicima. „Postoji niz uzroka unutar samoga katehetskog čina koji uvjetuju i potiču razvoj nepoželjnih plodova unatoč dugogodišnjem trudu i naporu. Tako postoje kateheze koje su teorijski slabo koncipirane i praktički slabo ostvarene. Jednostrano koncipirani modeli svjetskoga odgoja te nekreativnost mogu doprinijeti ne samo ostvarenju krive slike o Bogu, već i jednom otuđujućem oblikovanju ljudske osobe. Ne može se nijekati da su postojali, i još uvijek postoje, diskutabilni oblici vjerskoga odgoja. Ti se oblici očituju ponajprije tamo gdje se u ime religije ne promiču ljudski potencijali, formirajući tako ugasle osobe, lišene životne snage i strasti. Nadalje, postoje oblici kršćanskoga odgoja koje možemo nazvati 'infatilnima', tj. takvi oblici koji zaustavljaju ljudski i kršćanski razvoj.“ Napomenula je također kako postoje oblici katehet-

skog djelovanja koji promiču onu pobožnost koja se hrani osjećajem nemoci i čovjekove ovisnosti od prirode i društva. „U temelju takva govora najčešće stoje krive slike i ideje o Bogu. Tako se nerijetko Boga prikazuje kao čuvara postojećeg reda, utočište za slabe i nezaštićene, suca, nacionalnog Boga, Boga pogodbe (dam-daj), izbavitelja iz nužde itd.“ Govoreći o andažmanu i vjerskoj prkasi, dr. Razum je kazala kako pasivnosti i anonimnosti vjernika u liturgiji i izvan nje, nastojanje kateheta oko doktrinarnih i moralnih sadržaja kršćanske vjere i, posljedično tome, zanemari-vanje i omalovažavanje potrebe osobnoga angažmana naših vjernika, posebice mladih, uvelike pridonose stvaranju jedne unutrašnje distanciranosti nasuprot kršćanske vjere. „Trebalo svakako istaknuti činjenicu kako novi religiozni senzibilitet daje ve-

Dvije dimenzije vjerskoga odgoja — odgoj i odgoj u vjeri — usko su povezane i međusobno se prožimaju.

liku važnost emocionalnoj dimenziji, tj. vjerskom iskustvu koje je življeno na štetu teološke sustavnosti vjerskoga znanja. Unatoč negativnim stranama i krhkosti toga tipa religioznosti, mogu se lako uočiti i mnoge zanimljive vrijednosti. Mislimo tu najprije na isticanje važnosti afektivne dimenzije nasuprot izrazitoj racionalnosti i pojmovnosti u kulturi i institucionaliziranoj vjeri. Ističe se vrijednosti bazičnih skupina i, dosljedno tome, laičkog vida Crkve.“ Govoreći o liku animatora/katehete, istaknula je kako on mo-

ra imati izraženu sposobnost da dočekuje i prima osobe. Sudionici su u radionicama imali prigodu i za praktičan rad na temu planiranje i programiranje pastoralno-katehetskog djelovanja te dobnih kateheza.

Psalmi — prva pjesmarica Crkve

Tijekom seminara mo. Ivan Žan je održao također tri predavanja o temi: psalmi — temelj kršćanskog djelovanja, učenje i dirigiranje mise o. Ive Perana „Mariji, Majci Crkve“ te glazbeno-liturgijska izvedba Muke u Velikom tjednu. Mo. Žan je između ostalog kazao kako do danas nije poznata takva pjesnička vrsta koja zorno govori o vjeri, odnosu Boga i čovjeka, kao što su psalmi. „Zato su psalmi ujedno bili i prva pjesmarica prve Crkve. Oni su, zapravo temelj kršćanskoga pjevanja. S obzirom na liturgijsku akciju psalme nalazimo u misi poslije čitanja, za vrijeme prinosa darova i za vrijeme pričesti. Osim toga psalme nalazimo u časoslovu. Poslije čitanja je takozvani pripjevni psalam koji zajednica rado pjeva, odnosno ako pjeva shola onda se to pjeva u vidu graduala i tractusa. Danas postoje tri načina izvođenja psalama, i to s obzirom na vrstu jednostavni tonusi, ukrasni tonusi i svečani tonusi. Za korištenje psalama koriste se jednostavni tonusi, a to su oni koje koristi i naša konkretna pučka zajednica. Tonusi za hvalospjeve su obično svečane naravi. Koriste se kod pjevanja hvalospjeva, a za sve drugo se koriste jednostavni tonusi. Potrebno je još kazati kako je psalme potrebno izvoditi prema nor-

mama estetike crkvenoga pjevanja, a to znači pokretno i artikulirano, uvijek ravnomjerno. Psalmi su kao takvi opstali sva stoljeća te vjerujemo da će ostati i u budućnosti.“ Kazao je također kako psalmi mogu poslužiti i u katehezi u radu s djecom, mladima i odraslima. Govoreći o troglasnoj misi o. Ive Perana „Mariji, Majci Crkve“, kazao je kako je ona namijenjena za zbor i to za dva ženska i jedan muški glas tako da je izvodi troglasni mješoviti zbor. Njezina je karakteristika što je jednostavna, nije preteška i odgovara izvođenju za naše misijske zborove u Njemačkoj, Švicarskoj ili Austriji. Misa je također zahvalna za taktiranje jer raznolikošću ritma omogućava vježbanje tehnike taktiranja, također i dirigiranja. Pri izvođenju ove mise važno je obratiti pozornost na disanje jer to omogućuje lakšu i precizniju izvedbu.“ Mo. Žan je govorio i o glazbeno-liturgijskom izvođenju Muke u Velikom tjednu.

„Obradena je Muka prema gregorijanskom napjevu po uzoru starog hrvatskog kantuala koji je uredio Franjo Dugan i to bez uporabe instrumenta. Važno je istaknuti kako treba pristupiti izvedbi gregorijanskog napjeva Muke prema gregorijanskim normama, to znači pokretno, jasno artikulirano, vodeći računa o tome kako se radi o obredu. Posebno je pritom važna uloga evanđelisti.“

U sklopu duhovno-kulturne večeri pastoralne suradnice Jelena Petković i s. Slavica Šimović izvele su nekoliko meditativno-plesnih duhovnih točaka. Također je bio upriličeno i razgledavanje würzburske katedrale i grada Würzburga.

Tekst i snimke: A. P.

Sudionici su sa zanimanjem pratili izlaganja

HKM ROTTWEIL

Misija okuplja i drži zajedno

II HKM Rottweil osnovana je 1. rujna 1989., a broji do 2000 vjernika. II

Hrvatska katolička misija Rottweil (Schramberger Str. 57, 78628 Rottweil; tel. 0741 40793; fax. 0741 40761) službeno je osnovana 1. rujna 1989., a broji do 2000 Hrvata katolika. Misija se nalazi u biskupiji Rottenburg-Stuttgart i to na području dekanata Rottweil i Oberndorf. U vrijeme dok je današnje područje HKM Rottweil bilo u sklopu HKM Tuttlingen i Spaichingen u misiji je na tome području djelovao vlč. Bosiljko Raić, svećenik Sarajevske nadbiskupije. Nakon njega, 1. lipnja 1986., dolazi vlč. Luka Lucić, također svećenik Sarajevske nadbiskupije, koji kao voditelj misije djeluje do danas. Na mjesto pastoralnog suradnika u misiji je od 1. lipnja 1989. službeno zaposlen Mladen Lucić. Središte misije je u Rottweilu, a filijalna središta su u Oberndorfu, Schrambergu, Schwenningenu i Sulzu. Mise se nedjeljom služe u crkvi sv. Franje u Schwenningenu u 9.30 sati, u crkvi Kristova odmora u Rottweilu u 11.15 sati i u crkvi Duha Svetoga u Schrambergu u 13.00 sati. Vjeronauk u sklopu Hrvatske dopunske škole u misiji drži pastoralni suradnik Mladen Lucić, i to u Schrambergu utorkom od 14.00 do 17.00 sati u školi Grafa von Bissingena, četvrtkom od 14.00 do 17.00 sati u Johanniterschule u Rottweilu i srijedom od 14.00 do 17.00 sati u Schwenningenu u Hauptschule u Deutenbergu.

Susreti mladih obitelji

U misiji su ustrojena i dva pastoralna vijeća: u Rottweilu i u Schwenningenu. Predsjednik vijeća u Rottweilu je Mijo Klarić, a članovi su Romeo

Voditelj misije
vlč. Luka Lucić

Hegeduš, Antun Ljušanin, Mirjana Papak i Sanja Pavić. Predsjednica vijeća u Schwenningenu je Dragica Švelić, a članovi su Katica Mesić, Marija Lončar, Kristijana Lončar, Veronika Idžojić, Zlatko Kušek, Mario Vukojević, Ilija Bartulović, Gabrijel Špren, Vitomir Bašić, Ante Šolo, Vlado Jakobi-Ivanović i Ivan Idžojić. Aktivna je i folklorna skupina za odrasle koju vode Sanja Pavić i Marija Lončar, te za djecu koju vodi Kristina Lončar. Tamburašku skupinu vode Ivan Živčić, Josip Mahovlić i Zlatko Kušek. U Schwenningenu djeluje Zajednica hrvatskih žena „Hrvatica“ koja postoji već dvanaest godina, a vodi je Dragica Švelić. Župni mješoviti zbor djeluje u Schwenningenu, a vodi ga Veronika Idžojić, koja je ujedno i orguljašica. U Rottweilu ne postoji zbor. Na misi pjeva cijela zajednica uz orguljsku pratnju Mirjane Papak. Skupina ministranata broji petnaestak članova, a sastaju se po potrebi. U misiji su nedavno pokrenuti i susreti mladih obitelji s ciljem njihova što aktivnijeg uključenja u život zajednice. Misija dvaput godišnje, i to za Majčin dan i Nikolinje, zajedno s HKM Tuttlingen, u Gradskoj dvorani, u Spaichingenu organizira veće proslave. Na proslavama, koje imaju i

humanitarni značaj, okupi se do 1000 ljudi. Vjernici iz misije se svake godine odazovu na biskupijsko hodočašće u Zwiefalten, a organiziraju se i hodočašća u druga svetišta.

Kvalitetna se suradnja ostvaruje s njemačkim župama, poglavito s onima u čijim se crkvama služe mise na hrvatskom jeziku, a također i s drugim hrvatskim katoličkim misijama. U Schwenningenu djeluje i vokalno-instrumentalni sastav mladih, kojega vode Nikica Starjački, Franjo Idžojić, Robert Šimunec i Domagoj Buljan. Valja istaknuti kako je u misiji u 2003. godini bilo dvadeset i četvrto krštenja, najviše dosad.

Pastoralni suradnik
Mladen Lucić

Revne čitačice na misi u Schrambergu

Vjernici za vrijeme mise u crkvi sv. Franje u Schwenningenu

Hrvatsku dopunsku školu, koju pohađa više od četrdesetero djece na području misije, vodi Gordana Lucić. Valja istaknuti kako škola zajedno s misijom sudjeluje u raznim proslavama. U Schwenningenu djeluju dvije kuglaške ekipe: prva i druga momčad KSK „Hrvatska“, te u Schrambergu KSK „Croatia“. U Schwenningenu su i također i dva hrvatska nogometna kluba: NK „Zagreb“ i NK „Hajduk“. NK „Zagreb“ se ubraja u najstarije hrvatske nogometne klubove u Baden-Württembergu. U Schrambergu, koji je ujedno i grad prijatelj grada Čakovca, djeluje i Kulturno-

Po novom ustroju u biskupiji uskoro se dokida filijala u Schrambergu

sportsko društvo „Hrvatski dom“ s kojim misija ostvaruje također jako dobru suradnju. U tome su gradu aktivne i hrvatske kuglašice.

Povezanost misije, obitelji i škole

„Posebnu pozornost djelovanja u misiji nastojimo posvetiti djeci, mladima i mladim obiteljima. Naravno, pritom ne zapostavljamo ni druge uzraste. Upravo preko raznih skupina nastojimo šire pastoralno djelovati. Oni koji se okupljaju u tim skupinama, uglavnom su aktivni i na raznim drugim područjima. No, ne može se sve očekivati od misije. U tome važnu ulogu ima i obitelj. Zapravo, neraskidivu sponu čine misija, obitelj i škola. Kad se zajedno povežu te sve tri ustanove, onda uspjeh ne može izostati. Na roditeljima je danas posebno velika odgovornost. Upravo smo stoga započeli sa susretima mladih obitelji. Znamo, ako imamo mlade obitelji u misiji, da će i misija dugoročnije živjeti. Zato je važno ulagati u djecu, mlade i mlade obitelji“, kazao je voditelj misije vlč. Luka Lucić. Govoreći o problemima, kazao je kako se one nose ponajprije na personalne poteškoće. „Po novom restrukturiranju koje se događa u biskupiji Rottenburg-Stuttgart mjesto pastoralnog suradnika u HKM Rottweil nije predviđeno. To znači da ću u dogledno vrijeme na ovom području ostati sam. Ako se pritom ne bude imao određen broj zauzetih vjernika, samom svećeniku će biti doista teško kvalitetno pokrivati cijelo to područje. Pohvalno je što se u misiji može naći aktivnih vjernika, koji se uključuju i rado pomažu. Prema toj

novoj slici na području današnje misije bit će formirane dvije hrvatske samostalne župe: Župa sv. Leopolda Bogdana Mandića u Rottweilu i Župa bl. Alojzija Stepinca u Schwenningenu“, istaknuo je. „Misija se prostire na području od pedesetak kilometara. To također predstavlja jednu od poteškoća, ali ne treba previše gledati samo poteškoće i probleme, važno je uočavati također puno pozitivnoga što se ovdje događa. Godinama sam s našim ljudima na ovom području koji su ovamo pristigli iz raznih krajeva Hrvatske, Bosne i Hercegovine te Srbije. Potrebno je činiti sa svoje strane, a pritom neće izostati ni Božja pomoć. Danas je posebno važno u pastoralu s djecom i mladima dobro poznavati njemački jezik bez kojega nije moguće s njima kvalitetno komunicirati. Dosta sam aktivan i u sportu, a to je također jedno veliko područje komunikacije, posebno s mladim ljudima. S obzirom da u misiji nema socijalnog radnika, često moram pomoći ljudima i na tome području“, istaknuo je vlč. Lucić, koji ujedno već dva mandata obnaša službu predsjedatelja regije za svećenike iz hrvatskih katoličkim misija Baden-Württemberg I. Ujedno je u biskupiji Rottenburg-Stuttgart bio prvi svećenik predsjednik sindikata za pastoralne i druge djelatnike u pastoralu katolika drugih materinskih jezika, a bio je također pet godina i u svećeničkom vijeću u Biskupiji kao predstavnik hrvatskih svećenika koji djeluju u hrvatskoj pastvi. Vlč. Lucić je aktivan u nogometu i kuglanju, a također vodi i nogometnu vrstu hrvatskih svećenika iz Njemačke.

Otvaranje novih mogućnosti kroz pastoralna vijeća

O svojoj hrvatskoj katoličkoj zajednici nekoliko su riječi kazali i sami vjernici. Ivan Idžojić je porijeklom iz Virovitice. Trideset i jednu je godinu u

Dio misijske ministrantske skupine

Njemačkoj. Tu je sa suprugom i petero djece. U Schwenningenu koordinira rad skupine čitača. „U misiji se posebno kroz pastoralno vijeće otvaraju nove mogućnosti djelovanja s mladim obiteljima na kojima leži budućnost misije.“ Violeta Ilijašević je porijeklom iz Busovače. U Njemačkoj je od 1987. godine. Njezin suprug Venco je iz Kiseljaka, a u Njemačkoj je 13 godina. Kažu kako im misija jako puno znači. Voljeli bi kad bi se mladi okupljali u većem broju. Petar Udovičić je iz Tomislavgrada. Dijelom živi u Zagrebu, a dijelom na području misije. Ima petero djece i devetero unučadi. „Dobro je da se naši ljudi okupljaju. Crkva je još jedina koja nas može držati na okupu.“ Nevenka Gudelj porijeklom je iz Zmijavaca kod Imotskog. U Njemačkoj je 13 godina. Njezin suprug Josip je u Njemačkoj već 30 godina. Roditelji su troje djece. „Redovito dolazmo na misu i to nam jako puno znači. Bez toga nam život ne bi bio dovoljno ispunjen.“ Martin Horvat rođen je u mjestu Podturen u Međimurju. U Njemačkoj je 30 godina. „Ovdje nađem mir, a ujedno se nađem i s našim ljudima. Dobro je dok se okupljamo, a dobro bi bilo da se i naši mladi okupljaju u većem broju.“

Tekst i snimci: A. P.

U misiji se započelo sa susretima mladih obitelji

Piše:
Ante
Vučković

Spasonosna bol

U Isusovoj boli ima mjesta za druge. Njega je bol i osamila i izdvojila, postavila ga između neba i zemlje, ali on nije dopustio da ga odvoji od nas.

Bol. Tjelesna, jaka bol nam ulijeva puno više straha i od same smrti. Oduzima nam riječ. Zanimamo ili kričimo. Podnosimo je nježno, bez riječi ili se bunimo i borimo protiv nje krikom i jaukom. No, ni u nijemom podnošenju ni u glasnom kriku bol se ne odvaja od nas. Ne napušta nas. Mi se ne možemo odvojiti od nje. Ne dopušta nam odmak.

Bol boli. Ne odnosi se na nešto drugo, na nešto izvan sebe. Počinje i završava u sebi. Zatvara krug u kojem je ona i početak i svršetak i sadržaj. Okupira cijeli prostor svijesti i ne dopušta nam ni odmak niti okretanje nečim drugom. Zauzima osjećaje i reže odnose. Izolira. Odvaja nas od drugih. Ne dopušta da se život odvija u odnosima, susretima, izmjenama mišljenja, u kretanju između nas i drugih, nas i svijeta. Oduzme nam svijet i prekine odnose. Izdvoji nas. Stjera u osamu. Zato nas bol tako silovito podsjeća na smrt. Jer i smrt nas izolira, odvaja od drugih, prisiljava na krajnju osamljenost.

Bol je još jača ukoliko njezinu bolnu istinu nismo u stanju prenijeti drugima. Bolno je istinita i istovremeno nam oduzima sposobnost izricanja. Bolna istina koju ne mogu izreći. Zato se ponekad čini kako tračak razumijevanja boli ublažava i samu bol. Kao što nemoć izricanja doista povećava bol, tako i osjećaj da je moja bol shvaćena uklanjanje dodatnu bol neshvaćenosti. Dočim bol okupira svijest svijet dobije druge obrise. Odjednom interesi onih koji me okružuju više nisu moji. Želje većine koje susrećem više nisu moje želje. Uspjesi i radosti svijeta u kojem se nalazim više mi ne govore istim jezikom kao prije boli. Bol pokazuje samo jednu radost. Onu u nestanku boli. Sve želje sabere u jednu jedinu: u želju da nestane boli. Sve molitve pretvori u jednu jedinu: u molitvu da mi netko skine bol.

Bol je iskustvo nemoći nad njom. Obuzme nas i zagospodari. Oduzme nam pravo u našoj kući. Nametne nam se i preuzme vlast nad našim vre-

menom, tijelom i duhom, snom i javom, željama i voljom. Postane sve u našem svijetu.

Mudrost življenja i bol

Iznimno je zanimljivo prelistati antičke tekstove koji govore o boli i kroz njih ulaziti u tajnu ljudskog života i trajne borbe protiv nje. Naći ćemo tako mišljenje koji bol vidi kao prigodu da ispravimo svoje životne stavove. Bol dolazi odatle što je naš stav prema svijetu ili naše ponašanje u nje-

Mi smo u boli izgubljeni, zarobljeni njome i sobom samima. Isus svojim boli u našu zarobljenost unosi spasenje. Spašeni smo, u srcu naše nemoći, njegovim modricama. Našao nas zarobljene i izgubljene u boli i smrti. Ušao i u bol i u smrt i donio život. Uskrsli. Novi. Svoj.

mu krivo. Krivi životni stav izaziva bol. Stoga će bol nestati kada naučimo kako se ispravno odnositi prema svijetu. Naći ćemo potom na drugo mišljenje prema kojem se boli uvijek može ovladati u određenim granicama. Epikur, primjerice, misli kako je jaka tjelesna bol vrlo rijetka i kako traje kratko. S njom se onda valja odmjeriti i vježbanjem kreposti preuzeti kontrolu nad njom. Naći ćemo i mišljenje prema koje je bol rezultat grijeha ili pada i traži od nas nadoknadu štete koju smo prouzročili svojom krivnjom i traži odricanje od grijeha. Tako je bol u svim slučajevima prijelaz. Jednom iz krivog životnog stava u ispravni, drugi put iz života izvan razumske kontrole u ovladavanje njime vježbanjem u kreposti ili pak iz grešnog načina življenja u život bez grijeha.

Svi ovi stavovi interpretiraju bol. Bol nije više samo bol koja boli, nego je posljedica našeg krivog stava. No, život nas brzo nauči da se bol pojavljuje i tamo gdje nema nekog izrazito krivoga životnog stava, da se pokazuje jačom i bolnijom od naše sposobnosti da njome ovladamo i da ne čeka na naš grijeh pa da se onda po-

javi. Bol nam izmiče. Izmiče tako da ne odlazi. Izmiče našoj kontroli ne bježeći pred nama, nego tako da je ne možemo ukloniti. Izmiče našoj moći. Koliko god je uspijevamo ublažiti, ponekad i ukloniti, ona se uvijek iznova pojavi izvan svih granica i svih očekivanja i bude jača od svih naših moći.

Njegovim smo modricama spašeni

Kad znamo kako nas bol osami i veže uz samu sebe, kad znamo kako nam oduzme sposobnost riječi i sućuti s drugima, ne može nas ne iznenaditi susret s Isusom i njegovim načinom nošenja boli. Pod njezinim teretom on i dalje vidi tuđu patnju. Pod njezinom vlašću On i dalje ima mjesta za druge. U samom trenutku prikovanosti na križ, na vrhuncu boli On vidi zarobljenost onih koji su ga razapeli i moli Oca da im oprost. Vidi bol majke i učenika i predaje ih jedno drugome.

Ono što iznenađuje jest da u njegovoj boli ima mjesta za druge. Njega je bol i osamila i izdvojila, postavila ga između neba i zemlje, ali On nije dopustio da ga odvoji od nas. Mi smo ga odbacili, a njega je bol približila nama. Tamo gdje bol svakog drugoga odvaja od drugih, njega je dovela u našu blizinu. Tamo gdje bol svima oduzima riječ On nije nijem. Unosi u srce boli nešto što nije bol. Molitvu oprosta. Oprost sam. Tamo gdje naša bol kriči u prazno njegov krik se pretvorio u molitvu upravlenu Ocu. Tako On svojom boli dolazi u našu blizinu. Utjelovljen, i po tijelu već jednak nama u svemu osim u grijehu, sada je po boli jedan od nas. Do krika, ostavljenosti, boli i smrti nije pošteđen ni u čemu. S jednom razlikom. Mi smo u boli izgubljeni, zarobljeni njome i sobom samima. On svojom boli u našu zarobljenost unosi spasenje. Spasonosna bol Jednoga koji ju je dragovoljno uzeo na sebe. Spašeni smo, u srcu naše nemoći, njegovim modricama. Došao je spasiti izgubljeno. Našao nas zarobljene i izgubljene u boli i smrti. Ušao i u bol i u smrt i donio život. Uskrsli. Novi. Svoj.

Zeugen des Todes und der Auferstehung Jesu

Sehr geehrte Schwestern und Brüder — Auferstehenden!

„Der Herr ist auferstanden, er ist wahrhaftig auferstanden.“

„Ich glaube an die Auferstehung der Toten und an das ewige Leben.“

Diese zwei christlichen dogmatischen Wahrheiten sind die entscheidenden Geheimnisse unseres Glaubensbekenntnisses. Alles woran die Christen glauben, bekommt seinen Sinn und seinen Wert aus diesen Wahrheiten. Über zwei Jahrtausende leben die Christen aus dieser geschichtlichen Tatsache heraus. Sie haben ihren Ursprung in Gott und stehen allen Menschen offen, gleich welcher Zeit und unabhängig von ihrer Herkunft. Ihr besonderer Einfluss bringt große Früchte, insbesondere bei denjenigen Menschen, die an Jesus Christus, den Sohn Gottes, glauben. Ich danke dem allmächtigen Gott dafür, dass auch ich zu dem Kreis der Glücklichen gehöre und dass mich persönlich dieses göttliche Ereignis trägt, mir Kraft gibt für mein christlich-priesterliches Leben und mich in der Verkündigung der Frohen Botschaft mit Energie erfüllt.

Ich danke meinen Eltern dafür, dass sie Christus geliebt, auf seine Worte Acht gegeben haben und nach ihnen gelebt haben. Ihretwegen, aber nicht nur ihretwegen, sondern auch wegen meiner Glaubenslehrer, liebe auch ich die Kirche Christi, in der ich aus dem Wasser und dem Heiligen Geist für ein neues und unvergängliches Leben geboren bin. Sie hilft mir furchtlos zu sprechen, wo andere schweigen. Ich liebe die Kirche, weil mir ihr Diener zusammen mit dem Papen die Stirn mit dem Zeichen der Erlösung, dem Kreuz, versehen hat, durch das ich zu Gottes Eigentum wurde. Die Kirche sagt mir: Es gibt keine Toten. Es gibt nur Lebendige, Lebendige hier und jenseits dieser Welt. Sie stärkt mich im Glauben, dass ich ewig leben werde und dass jeden Menschen, der dem gekreuzigten Christus begegnet, der Weg über den Karfreitag zu Ostern hinführt. Die Garantie für diese Behauptung liefert mir Jesus Christus, als erster, der den Tod besiegt hat. Ihm hat Gott der Vater alle himmlische und irdische Macht verliehen. Und jeder, der auf sein Wort hört und dem glaubt, der ihn gesandt hat,

hat das ewige Leben und alle Toten, werden auf seine Stimme und seinen Befehl aus den Gräbern herauskommen: Die das Gute getan haben, werden zum Leben auferstehen, die das Böse getan haben, zum Gericht (vgl. Joh 5 24-29). Der bekannte Franziskanermönch Phil Bosmans hat gesagt: „Die Auferstehung ist die Genesung des gesamten Menschen. In der Taufe werden wir zu vollkommen neuen Menschen. Wir werden von allen Wunden geheilt, ja sogar von der tiefsten Wunde — dem Tod. Ostern! Jetzt ist die Zeit der Erneuerung, der neuen Hoffnung für diese erschöpfte Welt. Steh auf aus dem alten Trott, aus der

Finsternis und Ausweglosigkeit des Materialismus und Egoismus, aus den quälenden Sorgen allein um einen vollen Bauch und ein volles Portemonnaie. Erneure dich, reinige dein Herz. Schaff allen Schimmel der Gleichgültigkeit und Sünde weg. Vergiss alles Misslungene und fang von neuem an. Aufstehen! Hin zum Licht. Auferstehen. Tritt gläubig ein in das magnetische Feld eines Gottes, der Liebe ist und der in der Auferstehung Jesu unsere Auferstehung ankündigt.

Mit der Kirche glaube ich an alle Worte Christi, weil seine Worte „Geist und Leben“ sind. Sie wurden ausgesprochen und aufgeschrieben für uns, damit wir das ewige Leben erkennen, das in uns mit dem Sakrament der Taufe begonnen hat. In diesem Sakrament

ist in uns der göttliche Samen gesät worden: das unvergängliche Wort Gottes; das Leben, das aus diesem Samen entspringt, wenn es durch Glauben im Herzen des Gläubigen angenommen wird, ist wie ein Samenkorn — göttlich, unvergänglich, ewig. Das ist im Grunde das Leben Gottes selbst, der in das Leben des Menschen kommt — durch das Wort.

Mit der Auferstehung Christi ist ein unaufhaltsamer Prozess in Bewegung gesetzt worden, der zur Wandlung der Menschen und der Welt und der Fülle bei Gott führt. Aus der Heiligen Schrift lässt sich schließen, dass dieser Wandlungsprozess bereits hier auf der Erde passiert und zwar durch die Begegnung im Glauben mit Christus, dem Glaubensgesandten Gottes. Und diese zukünftige Fülle kann schon in der Gegenwart als neues Leben erfahren werden.

Jesus, der „Erstgeborene der Verstorbenen“ ist treu und belügt uns nicht. Hat er nicht ausdrücklich gesagt: „Himmel und Erde werden vergehen, aber meine Worte werden nicht vergehen“ (Mt 24,35). Der auferstandene Jesus ist Versprechen, dem viele folgen werden. Er führt all jene, die an ihn glauben, in eine neue Wahrheit ein, indem er alle feindlichen und Gott entgegengesetzten Mächte besiegt, und letztendlich den Tod, um die befreite Menschheit zu Gott zu führen, damit „Gott herrscht über alles und in allem“ (1 Kor 15,28).

Schwestern und Brüder, in der Hoffnung, dass auch wir auferstehen werden, d.h., dass Gott „sich in unserem Leib verherrlicht“ (1 Kor 6,20), und das Wort Gottes ist eindeutig (alle Menschen kommen zu dir, Gott, unter der Last ihrer Sünden (Ps 65)), mögen wir Zeugen des Todes und der Auferstehung Jesu bleiben und immer von neuem jauchzen: „Deinen Tod, o Herr, verkünden wir, deine Auferstehung preisen wir, bis du kommst in Herrlichkeit!“

Mit diesen Gedanken bitte ich den Auferstandenen, Sie zu Gottes Auferstehenden zu machen. Ein frohes und gesegnetes Osterfest allen und besonders all jenen, die von Krankheit und Mühsal geplagt sind, wünscht

Ihr P. Josip Bebić, Delegat

Von: Dieter F. Griemens, Ausländerreferent im Bistum Aachen

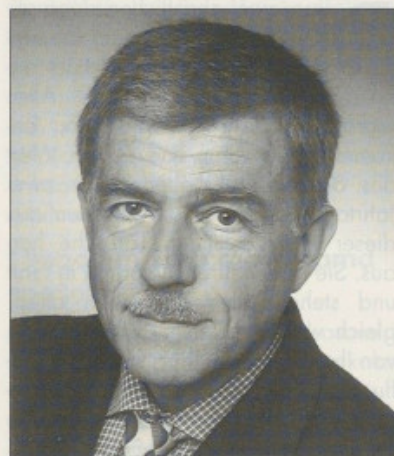
Vorbildliche Jugendpastoral der kroatischen Gemeinden

Am 9. Februar 1976 errichtete Bischof Prof. Dr. Klaus Hemmerle im Bistum Aachen katholische Missionen für Italiener, Spanier, Kroaten, Portugiesen und Ungarn. Einige Jahre später kam eine polnische Mission hinzu, die schon bald wegen ihrer Größe in zwei Einheiten geteilt wurde. Wegen des längeren Aufenthalts französischsprachiger afrikanischer Flüchtlinge wurde 1993 für diese Gruppe eine eigene Mission errichtet. Aktuell umfaßt die kroatische Mission Aachen ca. 3000, während zur Mission Krefeld-Mönchengladbach etwa 1500 Katholiken zählen.

Potentiale der jungen kroatischen Migrantinnen und Migranten

Bereits im Jahr 1962, als noch niemand ahnte, daß Menschen jugoslawischer Staatsangehörigkeit auf Dauer in Deutschland leben würden, begann im Bistum Aachen der erste kroatische Franziskanerpater die Seelsorge mit seinen Landsleuten. Im Laufe der Zeit holten die angeworbenen Vertragsarbeiter ihre Familien nach und leben heute in der Dritten Generation unter uns. Die zugewanderten Frauen und Männer wollten den Glauben entsprechend ihrer Erziehung weiter leben und entfalten. So war und ist der beauftragte Priester insbesondere in der Katechese, zur Spendung der Sakramente, zu Kulthandlungen und als Ratgeber bei vielen alltäglichen Sorgen gefragt. Wie für alle anderen Missionen, so hat das Bistum auch für die beiden kroatischen eigene Diensträume eingerichtet. Dort sollte der Priester zu festgelegten Zeiten erreichbar sein, und dort haben auch Gruppen und Gremien der Mission die Möglichkeit, sich regelmäßig zu treffen und ihren Aufgaben nachzugehen. Zur Finanzierung der pastoralen Arbeit, bestimmter Initiativen und Projekte, wie z.B. Wallfahrten, Besinnungstage, katechetische Kurse oder Gemeindefeste erhalten alle Missionen

einen jährlichen Zuschuß, über dessen Verwendung ein Nachweis geführt wird. Die sonntägliche Eucharistiefeier wird in Pfarrkirchen an verschiedenen Orten begangen. Auch wenn die Messzeiten meistens am Mittag oder Nachmittag festgelegt sind, so ist die Zahl der Empfänger des Bußsakraments und der Mitfeiernden der anschließenden Eucharistiefeier deutlich größer als bei deutschen Pfarrangehörigen. Eine intensive Glaubensunterweisung und gründliche Sakramentenkatechese sind Konstanten der kroatischen Migrantenpastoral. Als ein Proprium möchte ich in diesem Zusammenhang die landesweit praktizierte „Bibelolympiade“ für Kinder und Jugendliche hervorheben, die im Bistum Aachen vielleicht noch verlebendigt werden könnte. Die kroatischen Gemeinden in Deutschland dürfen auf dieses Markenzeichen ihrer Jugendpastoral besonders stolz sein.

Seelsorge auszuüben und dabei besondere Erfordernisse zu berücksichtigen. Innerhalb der kroatischen Gemeinden wäre hier z.B. die Gruppe der Gastronomen zu sehen, die aus beruflichen Gründen den sonntäglichen Gottesdienst kaum mitfeiern kann. Auch die Gruppe der Rentner, die nicht mehr ins Herkunftsland zu-

rückkehrt, wird weiter anwachsen und daher der Seelsorge vor allem als Alleinstehende oder als Bewohner in Seniorenheimen verstärkt bedürfen. Diese und andere Veränderungen sind für viele fremdsprachige Gemeinden pastorale Herausforderungen und werden als solche immer wieder von der Migrationspastoral des Bistums zur Sprache gebracht. Hin und wie-

Der zunehmende Priestermangel der deutschen Ortskirchen wird auf diesem Gebiet die Bereitschaft und Phantasie zur Kooperation noch beschleunigen. Bereits jetzt können persönliche Begegnung und fachlicher Austausch zwischen den Akteuren der pfarrlichen Pastoral und den am Ort präsenten Kräften der jeweiligen Fremdsprachigenseelsorge helfen, einander besser kennenzulernen und gegenseitige Unterstützung einzuüben.

50 Jahre Zuwanderung bieten breite Perspektiven in der Pastoral

Mit Interesse habe ich den Weg der beiden kroatischen Missionen zu mehr oder weniger fremdsprachigen Gemeinden beobachtet und begleitet. Dies gilt für fast alle anderen Missionen im Bistum Aachen ebenfalls. Aufgrund ihrer Verfaßtheit sind ihnen vielfältige Möglichkeiten gegeben, die

der finden fremdsprachige und örtliche Gemeinden im liturgischen Bereich zur Zusammenarbeit. Dies bezieht sich nicht nur auf eine zwei- oder mehrsprachige Eucharistiefeier. Gute Erfahrungen bestehen in der gemeinsamen Gestaltung der Weihnachts-, Kar- oder Osterliturgie mit der Pfarrei, in deren Kirche die sonntäglichen Gottesdienste stattfinden. Der zunehmende Priestermangel der deut-

schen Ortskirchen wird auf diesem Gebiet die Bereitschaft und Phantasie zur Kooperation noch beschleunigen. Bereits jetzt können persönliche Begegnung und fachlicher Austausch zwischen den Akteuren der pfarrlichen Pastoral und den am Ort präsenten Kräften der jeweiligen Fremdsprachigenseelsorge helfen, einander besser kennenzulernen und gegenseitige Unterstützung einzuüben. So würde nicht zuletzt die Kirche vor Ort ihre eigenene kulturelle Vielfalt deutlicher leben, aber auch ihr Profil in der Gesellschaft schärfen. Als anschauliches Zeichen kann diesbezüglich die starke Beteiligung fremdsprachiger Katholiken an den im Verlauf des Kirchenjahres angezeigten Prozessionen genannt werden. Eine derartige fast interkulturell ausgerichtete Glaubenspraxis könnte sogar modellhaft auf andere gesellschaftliche Felder hin wirken. Die Integration der fremdsprachigen Gemeinde beim örtlichen Pfarrfest ist schon so selbstverständlich, daß sie kaum noch der Rede wert ist. Es sei denn, der spezifische Beitrag z.B. der kroatischen Gemeinde wäre immer noch auf den Betrieb des Spezialtätengrills und den Ausschank von Slibowitz begrenzt. Für eine derartige Instrumentalisierung sollte sich allerdings jede fremdsprachige Gemeinde zu schade sein. Nach fünfzig Jahren Zuwanderung haben unsere Migrantengemeinden wesentlich mehr zu bieten. Ihnen ist ein viel größeres Maß an Courage zu wünschen, aus ihrer Geschichte, die vielleicht eine Geschichte vieler Leiden und Nöte und weniger eine Geschichte des Frohsinns ist, deutlicher und nachhaltiger zu berichten. Die bisherige Zusammenarbeit der fremdsprachigen Gemeinden untereinander beschränkte sich zumeist auf pastorale Anliegen. Migrantenspezifische politische Problemfelder waren dabei oftmals ausgespart. Doch sind gerade Zuwanderer aus Staaten, die nicht der EU angehören, in Deutschland rechtlich mehrfach benachteiligt. Auch wenn sich die deutschen Bischöfe und deren Mitarbeiter immer wieder öffentlich für mehr Rechte dieser Zuwanderer einsetzen, von den Betroffenen selbst sind eher selten Klagen

über ihre Benachteiligung zu hören. Andererseits benötigen sie wahrscheinlich umgekehrt auch eine stärkere Solidarität seitens der EU — angehörigen Migranten. Diese untereinander zu fördern, ist nach wie vor eine Aufgabe jeder Ortskirche.

Die Junge Generation — Brückenbauer zwischen den Kulturen

Die nachwachsende Generation der kroatischen Migrantinnen und Migranten birgt bemerkenswerte Potentiale in sich: Eine Verbundenheit mit der Herkunftskultur der Eltern bis hin zu deren Akzeptanz scheint weitgehend ungebrochen. Die in der Erziehung vermittelten Werte sowie eine stete und

Die nachwachsende Generation der kroatischen Migrantinnen und Migranten birgt bemerkenswerte Potentiale in sich: Eine Verbundenheit mit der Herkunftskultur der Eltern bis hin zu deren Akzeptanz scheint weitgehend ungebrochen. Die in der Erziehung vermittelten Werte sowie eine stete und gemeinsame Glaubenspraxis haben die junge Generation in hohem Maße zu einem eigenverantwortlichen und bewußten Leben aus dem katholischen Glauben befähigt.

gemeinsame Glaubenspraxis haben die junge Generation in hohem Maße zu einem eigenverantwortlichen und bewußten Leben aus dem katholischen Glauben befähigt. Darüber hinaus konnten im Vergleich mit anderen Nationalitäten der Migration kroatische Jugendliche bisher überdurchschnittlich hochqualifizierte Schulabschlüsse und Berufsausbildungen vorweisen. Dies hat in Zeiten radikaler wirtschaftlicher und sozialer Umbrüche seinen eigenen Wert. Hier soll jedoch die Hoffnung ausgedrückt werden, daß die junge Generation mit ihrer Spontanität und Kraft die kroatischen Gemeinden verant-

wortungsbewußt zu entwickeln vermag. Sie sind ebenso die Brückenbauer zwischen Herkunfts- und Aufnahmegesellschaft der Eltern, wie sie bei der Zusammenarbeit zwischen pfarrlicher und fremdsprachiger Gemeinde vermitteln könnten. Deshalb bedarf es ausdrücklich ihrer Mitarbeit in den Gremien der Gemeinde. Einige Schritte zu mehr Zusammenarbeit in der Pastoral sind bereits seitens der hauptamtlich Tätigen getan, wenn auch manchmal mit Unsicherheit einhergehend. Die Fremdsprachigenseelsorge hat nichts zu verbergen und sollte sich in einladender Weise anfragbar machen. Kooperationspartner sind jedoch nicht nur die in der Pastoral der Pfarrgemeinde Tätigen, eine gute Zusammenarbeit mit der kategorialen Seelsorge, z.B. mit Krankenhaus- oder Gefängnisseelsorgern ist zum Heil der Menschen immer wieder geboten. Gerade bei zurückgehenden bistümlichen Ressourcen stellt sich die Frage der Zusammenarbeit verschärft. Wer dies ignoriert, verkennt die Wirklichkeit und vergibt leichtfertig die erforderlichen Erprobungszeiträume zur Umsetzung konzeptioneller Veränderungen in der Fremdsprachigenseelsorge. Denn in Zeiten zurückgehenden Personaleinsatzes in allen Feldern der Pastoral sind tragfähige Konzepte notwendig denn je. Die deutschen Diözesen stehen angesichts eines sich stetig wandelnden Phänomens Zuwanderung in der fortwährenden Pflicht, den Belangen der Fremdsprachigenseelsorge gerecht zu werden. Wer könnte wohl auf diese Anforderungen kompetenter eingehen als die universale katholische und apostolische Kirche?

Gott ist mein Alles

*Gott ist meine Hilfe in jeder Not,
Gott stillt all' meinen Hunger,
Gott wandert neben mir und führt mich
in jedem einzelnen Augenblick des Tages.*

*Ich bin nun weise, ich bin nun wahr,
geduldig, freundlich und voll Liebe.
Alles bin ich, kann ich tun und kann ich
durch Christus, die Wahrheit, die in mir ist.*

*Gott ist meine Gesundheit, ich kann nicht krank sein.
Gott ist meine Stärke, unfehlbar, schnell.
Gott ist mein Alles, ich kenne keine Furcht,
weil Gott und Liebe und Wahrheit hier sind.*

† Carmen Schneider (14.8.1979 — 1.3.2004)

Nastavak sa str. 7

Veliki utjecaj Kačića na hrvatsku i europsku književnost (2)

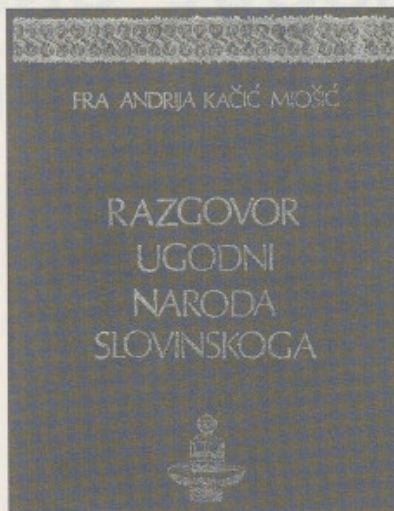
Žz: A što je s izdanjima na hrvatskom jeziku?

FHGJ: Sam je fra Andrija izdao svoj „RU“ u Mlecima 1756. godine. Knjiga je tako dobro primljena da ju je pisac proširio i objavio 2. izdanje već 1759. (tri petine opoširnije od 1. izdanja). Kako je već sljedeće godine fra Andrija preminuo, moglo bi se očekivati da se više neće pojaviti novo izdanje. No, 1780. g. fratar, koji nije zapisao svoje ime, objavio je 3. izdanje u Anconi, a fra Ante Perić 1801. čak dva izdanja u Mlecima. Tako se je „RU“ uputio na svoje veliko putovanje od tiskare do tiskare i od grada do grada (osim spomenutih, navodimo kronološkim redom: Zadar, Dubrovnik, Zagreb, Osijek, Sisak, Vukovar, Sinj, Split i Vinkovci, a u inozemstvu: Beč, Budim, Beograd, Novi Sad, Pančevo, Gorica i Chicago). Jasnije je da je u nekim gradovima tiskano više izdanja (samo u Zagrebu 27). Naš Zbornik „Kačić“ objavio je 1983. god. izdanje na 537 stranica sa 140 fotografija i više od 300 vinjeta uz nekoliko popratnih članaka. Knjiga je tiskana u 10.000 primjeraka i rasprodana je u dvije godine. I danas dolaze narudžbe, ali je odavno nema. Naši su radnici „na privremenom radu“ u Njemačkoj onda uzeli preko 2.000 primjeraka. Jedan je poznati akademik (nomina sunt odiosa) prije pola stoljeća rekao da „RU“ nikada više neće biti tiskan. Možda je dobro mislio (RTV, moderni život s modernim problemima), ali se je grdno prevario. Otkada je on to rekao, izišlo je barem 10 izdanja, tj. u prosjeku svakih pet godina po jedno, a neka vrlo svečano i bogato urešena.

Kačić zastupao vječne vrijednosti

Žz: Koliko je djelo Starca Milovana danas aktualno?

FHGJ: Osnovne ideje kršćanstva i humanizma kao što su: bogoljublje, domoljublje, pobjeda dobra nad zlom, poštivanje ljudskih prava, obrana domovine i slobode pojedinca i svih ljudi kao i tolike druge vrijednosti koje fra Andrija zastupa i nudi svojim čitateljima — sve su to vječne vrijednosti koje su vrijedile u doba Starca Milovana, vrijede i danas i vrijedit će do

Sudnjega dana. Prema tome, ono bitno i vrijedno aktualno je i danas. Kada su naši ljudi u nedavnom Domovinskom ratu uzeli oružje u ruke i hrabro i samoprijegorno branili domovinu, život, obitelj i sva svoja duhovna i materijalna doba, činili su ono za što se je Kačić zalagao i što je on svojim suvremenikima u „RU“ preporučivao. Da je on danas među nama živ, sigurno bi opjevao naše suvremene vitezove, koji su se herojski oduprli zavojevaču i okupatoru i oduševljavao bi današnji naš naraštaj za iste ideale, za koje su se borili junaci, o kojima je u svoje doba pjevao. Što se tiče jezika, već je rečeno da je Kačić jedan od preteča Hrvatskoga narodnog preporoda i da je dao svoj doprinos stvaranju standardnoga književnog jezika. Danas ga više ne treba stvarati. Ali su i danas njegov leksik, imenski i galgolski oblici, konstrukcija rečenice svima nama blizi i doživljavamo ih kao mladi ljudevit Gaj koji je jednom u Krapini rekao gvardijanu, svome stricu, da je „RU“ tako lijepa i razumljiva knjiga. Osim toga, mnogi su ljudi, koji se inače puno ne bave knjigom, od ranoga djetinjstva vezani uz „Pismaricu“. Dok se je za dugih zimskih večeri, sjedeći uz ognjište, slušalo zvonki glas guslara koji pjeva o „kraljima, banima i vitezovima slavnim“ svi su se uživaljivali u pojedinu „priču“ o „junačkim megdanima“ i to su mnogi ponijeli u život kao najdraže i najdublje pohranjene

doživljaje iz djetinjstva. Stoga i danas rado posežu za „Pismaricom“ tražeći u njoj „svijet vitezova i junaka koji turske odsicaše glave“.

Žz: Što reći o fra Andriji i Franjevačkom redu kojemu je pripadao?

FHGJ: To bi bila vrlo zahvalna tema, o kojoj bi trebalo malo opširnije govoriti. No, evo samo vrlo kratko. Kao dječak došao je u Samostan u Zaostrogu. Tu se je školovao, tu je postao fratar i nakon studija filozofije i teologije i profesorske službe, bio je gvardijan i graditelj, propovjednik i pisac, a nadalje uzoran redovnik i svećenik. Sve što je u životu postigao omogućio mu je njegov Franjevački red, a sve što je ostvario učinio je na slavu Božju, kako sam piše, i na čast svoga Reda, svoje Provincije i svoga hrvatskoga naroda. I još nešto. Kad je doznao da su siromašni seljaci iz Podace uprosili nešto žita za svoju gladnu djecu i da su se trojica zajedno s uprošenim žitom utopila u moru ispod Bačine, pozvao je stradalnike i pošao s njima u novu prošnju u Neretvu. Prikupili su puno više nego prvi put. I opet je oluja zahvatila lađu. Nisu se

Sve što je u životu fra Andrija Kačić Miošić postigao omogućio mu je njegov Franjevački red, a sve što je ostvario učinio je na slavu Božju, kako sam piše, i na čast svoga Reda, svoje Provincije i svoga hrvatskoga naroda.

utopili, nego su došli kući „mokri ko pivci“. Fra Andrija je uhvatio upalu pluća i za tri dana (14. XII. 1760.) u siromaškoj redovničkoj sobici predao svoju dušu Bogu. Dakle, umro je kao aktivni djelatnik kršćanskoga karitasa i dao je život da bi siromašane i gladne obitelji imale korice kruha. On je uzor i primjer kako se djelatnik karitasa žrtvuje za brata čovjeka. Gospodin Isus tvrdi: „Nitko nema veće ljubavi od ove: da tko život svoj položi za prijatelje svoje“ (Iv 15, 13). A fra Andrija je baš to učinio. Žrtvovao je svoj život za brata čovjeka. To je savršena ljubav. To je nepatvoreno čovjekoljublje. To je prava svetost!

Razgovarao: Adolf Polegubić

U BAD HONNEFU ODRŽANE DUHOVNE VJEŽBE ZA SVEĆENIKE I ĐAKONE

Biti kršćanin danas

Kršćanin danas — bila je tema duhovnih vježbi za hrvatske svećenike i đakone iz Zapadne Europe, koje su održane od utorka 2. do četvrtka 4. ožujka u Katoličkom socijalnom institutu Kölnske nadbiskupije u Bad Honnefu, nedaleko od Bonna, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta. Vježbe, na kojima su se okupila 82 hrvatska svećenika i dva đakona te jedan albanski svećenik, predvodio dr. Željko Tanjić, viši asistent na katedri fundamentalne teologije Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Vježbe su započele u utorak 2. ožujka euharistijskim slavljem koje je predvodio ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu Hrvatske biskupske konferencije (HBK) i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine (BK BiH) mr. Pero Ivan Grgić u zajedništvu s domaćinom, delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josipom Bebićem te voditeljem vježbi dr. Tanjićem. Tijekom duhovnih vježbi euharistijska slavlja predvodili su i delegat za hrvatsku pastvu

u Švedskoj mons. Stjepan-Željko Biletić te delegat za hrvatsku pastvu u Švicarskoj o. Ante Pranjić.

Nazočne su u dvorani pozdravili delegat Bebić, a potom i ravnatelj mr. Grgić koji je ujedno prenio pozdrave predsjednika obiju hrvatskih biskupskih konferencija: kardinala Josipa Bozanića i biskupa dr. Franje Komarice, te predsjednika Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu, dubrovačkog biskupa mons. dr. Žlimira Puljića.

Dr. Tanjić je tijekom vježbi održao razmatranja pod nazivom: tko je kršćanin?, označeni križem, rizik vje-

Duhovne
vježbe je
vodio
dr. Željko
Tanjić

Identitet je uvijek izložen, lomljiv i otvoren. Nikada ne može biti osvojen jednom zauvijek, uvijek je objekt stalne potrage, ponekad s velikom žrtvom i uz veliku cijenu, podložen je krizi koja propitkuje i uznemiruje. Identitet je pravi duhovni zadatak za kršćanina: identitet pomaže da kršćanski život bude uistinu duhovan, dinamičan, otvoren.

„Identitet je uvijek izložen, lomljiv i otvoren. Nikada ne može biti osvojen jednom zauvijek, uvijek je objekt stalne potrage, ponekad s velikom žrtvom i uz veliku cijenu, podložen je krizi koja propitkuje i uznemiruje. Identitet je pravi duhovni zadatak za kršćanina: identitet pomaže da kršćanski život bude uistinu duhovan, dinamičan, otvoren. Posebice u društvu koje je obilježeno nesigurnošću, identitet postaje temeljitim zadatkom jer sve se više želi izbjeći odgovornost, različitost, važnost izbora“, kazao je dr. Tanjić istaknuvši pritom kako kršćanski identitet ne treba tražiti na sektaški način, a to, prema njegovim riječima, znači, da prvenstveno određenje kršćanskoga identiteta nije 'via negativa' ili isključivanje drugih iz toga promišljanja. „To je stalna napast koja je prisutna i u mnogim crkvenim krugovima koji još uvijek u

sebi nose mit i san o nekom jakom kršćanskom društvu i koji su u strahu pred izazovima religijskog pluralizma u današnjem društvu.“ Kazao je također kako solidarnost koja je uspostavljena križem kršćanina mora dovesti do novoga pogleda na povijest i svijet. „Mora ga dovesti do toga da uzme u obzir pozitivnu, kvalitetnu stranu povijesti, upravo zato što je u nju ušla Vječna Riječ, Sin Božji koji je postao čovjekom, zato što je u njoj zauvijek prisutan znak križa i snaga uskrsnuća.“

Tekst i snimke: A. Polegubić

Na vježbama su sudjelovala 83 svećenika i 2 đakona

SINDELFINGEN

Seminar priprave za sakrament ženidbe

Hrvatska katolička misija Sindelfingen i ove je godine organizirala seminar priprave za sakrament ženidbe, i to od 11. do 14. ožujka. Fra Marinko Vukman, voditelj misije i glavni organizator seminara, pobri-
nuo se da svaka od četiri večeri bude ostvarena na jedinstven način. Prvu

večer je psihologinja Zrinka Lucić — Vrhovac, koja radi u obiteljskom savjetovaštu u Reutlingenu, govorila o obiteljskoj problematici s psihološkog motrišta. Drugu večer je s. Emanuela Škarica govorila o ženi i bračnim zajednicama u Africi, stavljajući naglasak na prirodne metode planiranja

obitelji. Treću večer su dva bračna para, Puljiz i Račić, koji imaju po četvero i šestoro djece, govorili o svom bračnom životu, o problemima i o načinu na koji su oni rješavali i rješavaju svoje probleme. Mladi parovi su imali mogućnost postavljanja pitanja. To je bilo posebno zanimljivo za tu skupinu od petnaestak parova koji su uspjeli sudjelovati u cjelokupnom programu seminara.

Zadnju večer je fra Marinko govorio o ženidbi kao sakramentu. „Sakrament ženidbe znači da Krist ljubav dvoje ljudi, koja je uvijek i krhka i ugrožena zahtjevima za posjedovanjem, projekcijama i nesporazumima, ozdravlja i čini cjelovitom. I to znači da je ženidba za Crkvu važno mjesto susreta s Kristom. U ljubavi jednog prema drugom supružnici mogu naslutiti što Kristova ljubav prema njima konkretno znači“, istaknuo je fra Marinko.

Internet stranica HKM Sindelfingen

Onedavno je Hrvatska katolička misija Sindelfingen uvela svoju internet stranicu koja se može čitati na adresi:

www.kkgsifi.de;

E-Mail: kkgsifi@tiscali.de

Na stranici, koja je još u izradi, mogu se naći svi važniji podaci o misiji: radno vrijeme, raspored misnih slavlja, misijske aktivnosti, duhovna misao, mjesečni pastoralni listić, termini o raznim susretima i seminarima, obavijesti o misijskim hodočašćima, nudi se i mogućnost dopisivanja s voditeljem misije i pastoralnim osobljem, a tu je i nagradna igra.

OBAVIJEST Hrvatska matica iseljenika u 2004. preporučuje

1. Sveučilišna škola hrvatskoga jezika i kulture, Zagreb; Sveučilište u Zagrebu & Hrvatska matica iseljenika; vrijeme odvijanja: 26. lipnja - 23. srpnja
2. Međunarodni tečajevi hrvatskoga jezika, Zadar; Lingua Croatica & Hrvatska matica iseljenika; vrijeme odvijanja: 25. srpnja — 4. kolovoza (za osobe iznad 16 godina)
3. Mala škola hrvatskog jezika i kulture, Novi Vinodolski; Hrvatska matica iseljenika & Crveni križ grada Zagreba, vrijeme odvijanja: 24. srpnja — 4. kolovoza (djeca 9—14 godina)
4. Radionica naivnog slikarstva, Hlebine; Hrvatska matica iseljenika & Galerija Josip Generalić; vrijeme odvijanja: 20—27. lipnja

5. Etnoglazbena radionica: Glazba sjeverozapadne Hrvatske — Međimurje, Čakovec; Hrvatska matica iseljenika & Hrvatski glazbeni centar, Zagreb & Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb; vrijeme odvijanja: 11.—18. srpnja

Za sve detaljnije upute i informacije, javite se:

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA,
Trg Stjepana Radića 3,
10000 Zagreb,
tel: 385 1 6 11 51 16,
fax: 385 1 6 11 15 22,
e-mail: info@matiz.hr, <http://www.matiz.hr>

KELKHEIM

Proslavljena obljetnica splitskih franjevki

Život biraj — bilo je geslo proslave održane u subotu, 13. ožujka u Hrvatskoj katoličkoj župi Main-Taunus/Hochtaunus, u Kelkheimu, u povodu 100. obljetnice dolaska školskih sestara franjevačkih Krista Kralja, Provincije Presvetog Srca Isusova, iz Maribora u Split. Svečanost je održana u župnoj dvorani sv. Dionizija, u neposrednoj blizini Hrvatskog centra u Kelkheimu.

Sve nazočne, a napose svećenike i sestre „slavljenice“ pozdravio je domaćin, voditelj župe fra Željko Čurković. Također su posebno pozdravljeni gosti njemačke Crkve, među kojima je u ime limburškog biskupa bio na-

Nekoliko skladbi izveo je i župni zbor mladih i odraslih pod ravnanjem s. Magdalene Višić

Djeca i mladi u scenskom izvođenju „Pjesme stvorenja“

zočan o. Albert Schellmann, Mariane Ax-Vorndran i Werner Heukäuffer, koji su pri biskupiji odgovorni za sve zajednice katolika drugih materinskih jezika. Uz brojne goste bio je i mjesni župnik Barth Thomas i đakon Hark Norbert. Fra Željko je šaljivo napomenuo: „Program će potrajati 100 minuta — jedna minuta za svaku go-

dinu djelovanja sestara franjevki.“

Svečani akademski program započeo je „Pjesmom stvorenja“, predivnim hvalospjevom sv. Franje, kojeg su scenski, na dojmiv način, izvela djeca i mladi. Izvedba je bila popraćena dirljivom i odabranom modernom i klasičnom glazbom. Kao i u vrijeme sv. Franje, i danas, također, postoje ljudi na rubu društva, takozvani „gubavci našeg vremena“.

To su svi oni, koji su ovisni o raznim porocima i ovisnostima današnjeg vremena. Da taj zastrašujući prizor današnjice može biti i drugačiji, uvjerljivo su pokazali mladi u igrokazu „Sv. Franjo i gubavac“.

Kako i kada je zapravo počelo djelovanje sestara, predstavljeno je u recitalu, obogaćenom vokalnim iz-

vedbama crkvenog zbora, zbora mladih i dječjeg zbora. Naime, svoj rad u Hrvatskoj katoličkoj župi u Frankfurtu, kojoj pripada i područje Main-Taunusa i Hochtaunusa, sestre započinju 1968. godine. Njihovo pastoralno djelovanje se nastavlja i u novonastaloj župi Main-Taunus/Hochtaunus, od 1. srpnja 1999. U istoj župi s. Ljubica Bilobrk počinje djelovati kao pastoralna suradnica, nakon koje dolazi s. Magdalena Višić, koja još uvijek djeluje u toj župi. Prije njih su na istom području također djelovale s. Celestina Masnić, s. Blagoslava Lončar, s. Nedjeljka Milanović-Litre, s. Mislava Prkić, s. Vida Hrsto, s. Anka Cvitković, s. Rozarija Župić, s. Anđela Milas, s. Pavlimira Šimunović, s. Božena Duvnjak i s. Davorina Jurić. Sestre u odanosti Bogu osluškiju potrebe svijeta po uzoru sv. Franje i njihove utemeljiteljice, s. Margarete Pucher, te su tako obilat blagoslov zajednicama u kojima služe Bogu preko čovjeka.

Tijekom večeri svi su sudionici imali priliku sudjelovati u kvizu o sestrama i tako provjeriti svoje znanje o povijesti i djelovanju sestara franjevki, a u predvorju dvorane o tom je pak posvjedočila izložba dječjih radova (između razolikih našla se i tematika „Život biraj“) i radova mladih, te izložba fotografija o radu župe i povijesnih spisa o sestrama. Kroz program je vodila Kristina Kovačević.

Na kraju je za goste bila brižljivo priređena večera u prostorijama Hrvatskog centra.

K. K.

Svečanom završetku proslave pridružio se i župni dječji zbor

SUSRET S JURICOM VRANJEŠOM, HRVATSKIM REPREZENTATIVCEM I NOGOMETAŠOM VFB STUTTGART

Uspijevam uz Božju pomoć

Nedavno je na proslavi blagdana bl. Alojzija Stepinca u Hrvatskoj katoličkoj misiji Sindelfingen sudjelovao i Jurica Vranješ, hrvatski reprezentativac i nogometaš VfB Stuttgart. Bila je to ujedno i prigoda za razgovor za „Živu zajednicu“ na koji se rado odazvao.

Žz: Za početak: odakle potječe Jurica Vranješ?

Jurica Vranješ (dalje JV): Rođen sam 31. siječnja 1980. u Osijeku. Moji roditelji potječu iz mjesta Kozička Poljica, nedaleko od Vrgorca, u Dalmaciji. U Hrvatskoj sam igrao u NK Osijek gdje sam prošao sve škole od pionira, preko kadeta, juniora i prve ekipe. S 19 godina sam otišao u Bayer Leverkusen u kojem sam igrao do ljeta prošle godine. Točno tri i pol godine. Od tada igram u VfB Stuttgart u kojem sam sretan i zadovoljan. Posebno sam zadovoljan jer je u klubu puno naših ljudi.

Žz: Nije lako uspjeti vani. U svakom poslu pa tako i u nogometu očekuje se upornost i kvalitet?

JV: Točno je da nije lako uspjeti vani. Upornost je jako potrebna posebno u Njemačkoj gdje moraš biti isti kao i drugi, čak i nešto bolji, da bi igrao. Sigurno da nije lako, ali treba biti uporan i tko vrijedi noramlno da će uspjeti. Nije po srijedi samo sreća, u svemu se tome očekuje puno rada.

Žz: Kakvu ulogu igra vjera u Vašem životu?

JV: Jako puno. Otkad znam za sebe uvijek mi je vjera, to mogu iskreno reći, na prvom mjestu. Vjeru ne zapostavljam ni u Hrvatskoj, a ni ovdje gdje sam upoznao naše misije i svećenike, posebno fra Marinka Vukmana, i gdje mogu otići na mise na hrvatskom jeziku. Kad god imam vremena uvijek rado odem u crkvu, a kad sam u Hrvatskoj obvezno sam svake nedjelje na misi. Vjerujem u Boga i mislim da je sve ovo što radim i u čemu imam uspjeha uz Božju pomoć. Sebe doživljavam dijelom ovoga našega naroda i ovdje i u domo-

vini. U VfB Stuttgartu su i Soldo i Živković pa se često zajedno odazovemo na proslave u Sindelfingenu gdje damo svoj doprinos i u vidu raznih donacija. Također nastojim sudjelovati i u drugim akcijama.

Žz: Mnogi mladi ljudi misle kako se do uspjeha dolazi brzo i lako. Kakvo je Vaše iskustvo?

JV: Mlad sam otišao u Njemačku gdje sam već s 18 i pol godina igrao u Bayer Leverkusenu. U posljednju godinu i pol sam proigrao u punom smislu. Dotad je bilo puno mučenja i treniranja, dokazivanja. Ništa nije išlo preko noći. Bilo je puno upornosti i rada i eto, hvala Bogu, za sada dobro ide.

Žz: Znači li to da su naši ljudi koji uspiju vani, nakon toga priznati i u domovini?

JV: U mom poslu je to doista tako. Kad si vani i kad tu uspiješ u Bundesligi ili u nekim drugim ligama u Francuskoj, Španjolskoj, Engleskoj, Italiji, odmah te uoče i nakon toga igraš za reprezentaciju. Čast je i obveza igrati za svoju državu. Na taj način promoviramo svoju državu u svijetu, a također i kroz klubove u kojima vani igramo.

Žz: Nedavno je predsjednik Hrvatskoga nogometnog saveza Vlatko Marković kazao kako su djeca naših iseljenika okosnica naše nogometne vrste. Što Vi mislite o tome?

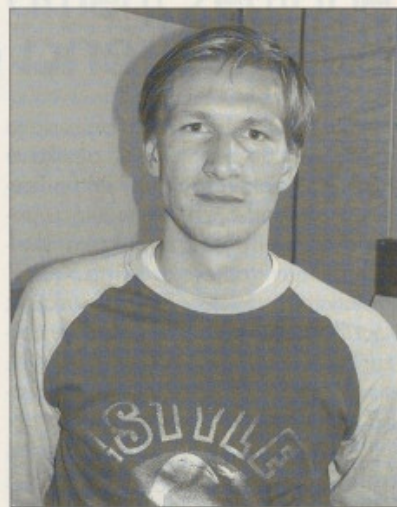
JV: Mislim da je to dobro kazao. Imamo Roberta i Niku Kovača, dva Marica koji su tu rođeni, a i mi svi drugi koji igramo u Bundesligi ne bi opstali da nismo poprimili njemački mentalitet. Samo upornost i rad dovode do rezultata. Pokazalo se da se može uspjeti samo na taj način. Sigurno je da je nama lakše kad igramo tu u Njemačkoj gdje je prisutan rad i red. Mislim da je uspio onaj tko je ovdje uspio.

Žz: Što bi poručili mladim Hrvatima koji pokušavaju djelovati u sportu, a i drugim područjima?

JV: Neka budu uporni. Važno je raditi. Ako netko pritom ima neki san, treba činiti sve kako bi taj san, uz Božju pomoć, i ispunio.

Žz: Kako gledate na cjelokupnu situaciju hrvatskog nogometa danas?

JV: Kod nas je osnovni problem što nema sustavnog rada. Ako netko kod

nas vrijedi u nogometu ili u kojem drugom sportu, odmah ide vani, pogotovo je to prisutno u nogometu, a tako je bilo i sa mnom. Na žalost, u svemu tome novac u većem dijelu ima ulogu, ali, kako sam već rekao tu je i taj san. Ako želiš uspjeti kao nogometaš, moraš se dokazati, a za to je odlazak vani uvijek privlačan. Kod nas, na žalost, još uvijek nije to to, a nadam se da će biti. U Hrvatskoj su manji klubovi, manje se zarađuje, manje se pozornosti poklanja igračima. Na kraju krajeva, kad se igraju utakmice pred praznim stadionom, igračima se baš i ne igra. Ovdje se svaki tjedan utakmice igraju pred 50 tisuća ljudi i to protiv pravih klubova i igrača, i normalno je da je to izazov.

Žz: I za kraj: kakvi su izgledi hrvatske nogometne vrste na Europskom prvenstvu u Portugalu?

JV: Imamo dosta tešku skupinu. Vjerujem ako bude sve u redu i ne bude nekih problema kako se možemo upustiti u borbu s bilo kim. Prvu utakmicu igramo protiv Švicarske, to trebamo dobiti. Drugu protiv Francuske, oni su sigurno favoriti, ali ako ih iznenadimo dobro, a ako ne, nitko nam ne bi trebao zamjeriti. Zadnja je protiv Engleske. Ako dobijemo, idemo dalje, ako izgubimo idemo kući. Važno je da budemo svi zajedno, i igrači i navijači, i uz Božju pomoć vjerujem da ćemo uspjeti proći i napraviti dobar rezultat. Evidentno je da kod nas sport ima i u našem narodu integrativnu ulogu. Mi smo kao nacija jako talentirani. Svi me tu pitaju kako to mi s 4 i pol milijuna stanovnika dajemo tako dobre rezultate iz raznih područja. Što reći: talentirani smo i hvala Bogu da je tako!

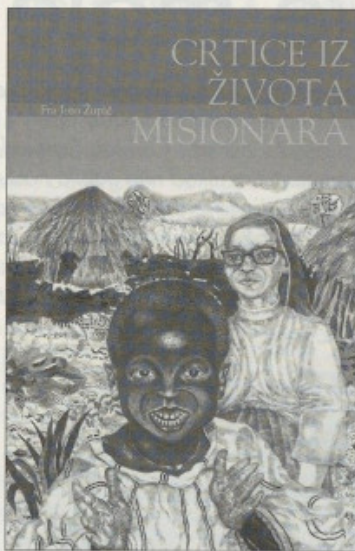
Razgovarao i snimio: Adolf Polegubić

Crtice iz života misionara

Fra Jozo Župić: „Crtice iz života misionara“, Hrvatska katolička misija Berlin, 2003., 95 str.

Dugogodišnji pokojni glavni urednik „Maloga koncila — MAK-a“ don Luka Depolo zamolio je fra Jozu Župića za suradnju u tom dječjem vjerskom mjesečnom listu nazvanom „cvijetom molitve, znanja, igre i prijateljstva“. Fra Jozo se rado odazvao i počeo pisati za rubriku „Pisma iz misija“ u kojoj je donosio crtice iz života naših misionara i misionarki u dalekoj Africi.

Prikupivši sve objavljene članke, objavio ih je u ovoj vrlo zanimljivoj i skladno oblikovanoj knjizi pod naslovom „Crtice iz života misionara“. Kako u predgovoru kaže fra Jozo, na tiskanje knjige ponukale su ga riječi pape Ivana Pavla II. u apostolskoj pobudnici nakon sinode afričkih biskupa, u kojima Papa ističe da su mnogi sudinici sinode „uspoređivali Afriku s čovjekom koji je silazeći iz Jeruzalema u Jerihon upao među razbojнике, koji su ga opljačkali i istukli i otišli dalje ostavivši ga napola mrtva. „Afrika je kontinent na kojemu bezbroj ljudskih bića — muškaraca i žena, djece i mladih — žive kao pokraj puta, bolesni i ranjeni, invali-

di, odbačeni i ostavljeni. Žurno im je potreban milosrdni Samarijanin koji će im priteći u pomoć. Afričkim sinovima i kćerima treba ljudi koji će shvatiti njihove potrebe i za njih se pastoralno brinuti. Njema treba prikupiti snage koju će staviti na raspolaganje za opće dobro“ (br. 41).

Knjiga, koja broji 28 tekstova objavljenih od 1993. do 1997. godine u „Malom koncilu“, od kojih je jedan objavljen i u „Živoj zajednici“, ilustrirana je ilustracijama „Maloga koncila“ i prof. Zvonka Kermca. Podsjetimo samo na neke od naslova: Bonbon kao veliki bicikl, Doček i rastanak, Tamno gdje je Isus, Crno u bijelom i crnom, Spašavanje klarisa i dr.

Iako su o Africi napisane mnoge stranice i snimljeni filmovi, ona nikoga ne ostavlja ravnodušnim. Podjednako tako ni fra Jozina knjiga ne ostavlja čitatelja ravnodušnim. U njoj je dovoljno štiva koje govori o svakodnevnim izazovima misijonara i misionarki u Africi, a također i onih koji su im povjereni.

Svjetovne i duhovne skladbe

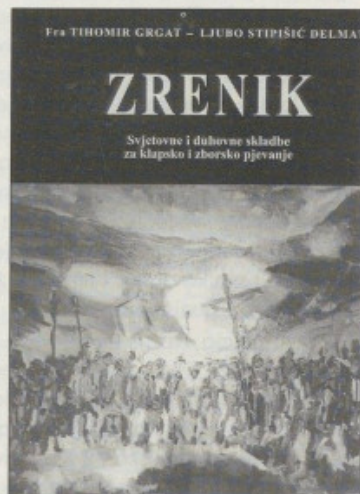
Fra Tihomir Grgat — Ljubo Stipišić Delmata: „Zrenik — svjetovne i duhovne skladbe za klapsko i zbarsko pjevanje“, Zbornik „Kačić“ — glazbeni niz „Nova et vetera“ br. 2, Split, 2003., 63 str.

Fra Tihomir je u tišini i miru svoga srca i duše osjetio titraje ljubavi prema Gospodinu Bogu, Blaženoj Gospi, Božji ugodnicima i svome zavičaju sa svim njegovim ljepotama i radostima, bolima i mukama. Njegovu pisanu riječ maestro Delmata je zaodjenuo u blistave haljine svojih melodija. To onda nije više pisana riječ. To je uglazbljena riječ, pjesma koju treba pjevati i kao takvu doživjeti. A tako doživljena i pjevana njegova riječ nije samo pjesma, nego je to molitva, i to dvostruka. To je pravi zalog zbog kojega se prihvatismo objavljivanja fra Tihomirove zbirke pjesama „Zrenik“, tako kaže glavni i odgovorni urednik izdanja zbornika „Kačić“ fra Hrvatin Gabrijel Jurišić.

Uglazbljene pjesme u knjizi su podijeljene u dvije skupine: svjetovne pjesme i duhovne pjesme. U svjetovne spadaju: Moj Otok, selo pitomo; Cetino; Stećci; Proliće; Bura; Moj Šimunel; Majci Jeleni i Sinju grade i Cetino draga! Duhovne pjesme podijeljene su u dvije skupine: Sv. misa i Bogu i Gospi. Nabrojimo ih: Dolazimo k tebi Gospodine; Na dar se uzvrća darom; Nek se širi zanos; Oče naš; O, Gospe moja Sinjska; Večernja molitva; Spavaj, Mali Isuse!; Pod križem; Sveti Luka, dičniče Isusa; Pje-

vajte Gospodinu I. i II. i Kleči majka prid oltarom. U zasebnom dijelu nalaze se stihovi objavljenih pjesama. Knjiga je skladno ilustrirana umjetničkim slikama Ljube Stipišića Delmate.

Uz knjigu objavljen je i CD s istim naslovom s izvedbom spomenutih pjesama, a izvode ih: Muška klapa „Sveti Luka“ iz Otoka, „Vokalisti Salone“ iz Solina, Muška klapa „Trilj“ iz Trilja, Ženska klapa „Fortica“ iz Klisa, „Chorus Cantores“ iz Vranjica, Ženska klapa „Putaj“ iz Kaštel Sućurca, Muška klapa „Versi“ iz Splita, Ženska klapa „Anima Maris“ iz Zadra i Dječji zbor „Sveti Marko“ iz Makarske.

Priprava za XX. Svjetski dan mladeži u Kölnu 2005. već se potpuno pojačava u njemačkim biskupijama, koje će od 11. do 15. kolovoza 2005. ugostiti mlade iz cijeloga svijeta, a koji će zatim ići na središnji susret s Papom u Köln (16.-21.8. 2005.). Ovogodišnje mise posvete kriznanog ulja u biskupijskim središtima bit će u znaku početka istinske priprave za Svjetski dan mladeži.

Bog — sve moje

Mladim vjernicima potrebni su istinski primjeri uzornoga vjerskog i svakodnevnog života. Ni život mladih ljudi nije nažalost samo polet, pjesma i smijeh, nego ponekad bolest, žalost i prerana smrt. U ovim korizmenim i uskrsnim danima predstavljamo uzoran život mlade vjernice Carmen Schneider (24), koja je nakon dvogodišnje borbe izgubila bitku s opakom bolesti rakom. Carmen međutim nikad nije gubila nadu i vjeru u dobroga Boga. Usprkos dugom liječenju i teškim bolovima, uvijek je bila i ostala nasmijana i vedra, ponosna i zahvalna. Na njezinu križnom putu pratili su je i hrabрили ponajprije požrtvorni roditelji, obitelji, prijatelji i dušobrižnici. I kada se Carmen, praćena molitvama najbližih, 1. ožujka ove godine tiho preselila u vječnost, ispod njezina jastuka nađena je krunica i molitva, napisana njezinim urednim i lijepim rukopisom, koja izražava temelj njezina života i vjere. Ta molitva može se sažeti u riječi: Bog moj — sve moje!

In Memoriam: † Carmen Schneider (1979.—2004.)

Roditelji su joj dali plemenito i rijetko ime — Carmen (koje dolazi od hebrejske riječi „karmel“, a znači voćnjak; usto je to i gora na kojoj se prorok Ilija u 9. stoljeću prije Krista borio za štovanje jednoga pravoga Boga, Jahve; jedan gradić u Judeji nosi također takvo ime, posebno je bio važan u Saulovo i Davidovo vrijeme). Kao da su slutili da će biti posebno dijete. Potvrđuje to izjava njezine majke: „Carmen je bila uvijek posebna, drugačija. Nikad nije učinila ništa loše.“ To ime bilo je proteklih tjedana na usnama i u srcu mnogih njezinih rođaka, prijatelja, župljana. Njezino ime izgovaralo se blago, s uzdahom i suzom u oku. Vijest o njezinoj smrti, ma koliko očekivanoj, donijela je nevjericu i tugu. Na bogoslužju ispraćaja i na sprovodu, što za njemačke prilike nije baš uobičajeno, okupilo se mnoštvo ljudi. Kao što ih je poput magneta privlačila dok je bila živa, tako je činila i na odru. Žalost za njom prerastala je međutim u poštovanje i divljenje. Opravdana pitanja prosvjeda: „Žašto? Kako? Kako to Bog može dopustiti?“, postupno su gubila svoj naboj nakon svećenikova govora o pokojnici. Carmen je naravno voljela život kao i svatko drugi. I htjela je živjeti. Snažno i punim plućima.

Svim nitima svoga srca ona je bila vezana za život, čak i u bolesti. Bog je međutim s njezinim životom očito imao druge planove. Njegova volja nama je dakako neshvatljiva, pa moramo tražiti riječi utjehe kao na primjer da je Carmen bila stvorena za bolji i ljepši svijet, da Bog najbolje želi ipak imati uza se.

Od djetinjstva je bila aktivna u župnoj zajednici. Bila je revna minis-

trantica. Zbog svoje otvorenosti i srčanosti bila je omiljena u školi, u krugu prijatelja, kasnije na poslu. Rijetko je koja djevojka imala toliko smisla za praktične stvari. Znala je sama renovirati sobu, tapecirati stan, promijeniti pod. Za sve te poslove imala je vlastite ideje i planove. Život je stajao pred njom, i to život pun ideja i planova, radosti i optimizma.

Onda se iznenada u njezin mladi život ušuljala teška bolest. Ali Carmen je zadržala optimizam i nadu. Nije kukala niti očajavala. Prve terapije dale su pozitivne rezultate. Iako pola godine nije bila u školi i prilično iscrpljena, ona se ipak javila na završni ispit i uspješno ga položila. Vrijedno je to divljenja. Carmen se nije predavala. Ponovno je počela raditi. Bilo je to nažalost kratko, jer se bolest opet pojavila. Ali, Carmen je, uz potpunu potporu obitelji, činila sve da pobijedi rak. Snagom vlastite volje, molitvama,

nesebičnom potporom svojih bližnjih, nezaboravnim osmijehom, zapanjujućom nježnošću i predanom borbom protiv ipak nadmoćnije sile bolesti. Koliko god je njezin organizam sve više slabio, toliko je ona na svoju okolinu djelovala ljekovitije. Čudesni su i blagoslovljeni bili susreti s Carmen, bilo kod kuće, bilo u bolnici. Bila je i ostala ponosna. Nije htjela da se vidi njezina patnja, pa ni u najtežim bolovima. Nije željela da se govori o njoj niti o njezinoj bolesti. Samo nekoliko sati prije smrti, na pitanje, kako se osjeća, odgovorila je — ok, dobro — i odmah pitala posjetitelja kako je on i što ima novo. I njezin nježni i blagi glas izražavao je svu toplinu njezina bića. Riječ „Danke“, „hvala“, bila je za nju više od pukog bontona. Carmen je zahvaljivala iz dubine srca. Svatko tko ju je posjetio, to je i osjetio. Štoviše, svojim trpljenjem i držanjem, blagom riječju i toplim pogledom, ona je obogaćivala i blagoslivljala sve svoje posjetitelje. Carmen je zračila sjajem, koji je zadržala i na mrtvačkome odru.

Svojim životom, ali i svojom smrću, Carmen je ostavila poruku vjere, nade i ljubavi i ohrabrenja svima nama. Ona je naime vjerovala u Isusovo obećanje o vječnom životu. Jamac toga vječnog života za nju je bio i ostao Isus Krist. Carmen je vjerovala u njega, nerazrušivo, svim srcem. Više puta je primala svetu pričest i svećenikov blagoslov. Pritom je i sama molila, skrušeno i predano. kada nije mogla izgovarati molitvu, molila je srcem. I uvijek je rukama pravila znak križa, bez obzira na bolove.▶

Andeo povlačenja

Andeo povlačenja želi te ohrabriti da se mnogo puta povučesh od svoga bračnog druga ili svoje prijateljice. Ako si stalno s drugim, uskoro ćeš se osjećati ograničenim.

U 4. stoljeću u Crkvi je nastao veliki pokret povlačenja. Pokrenuli su ga monasi kojima je dodijala buka svijeta, a bili su razočarani i posvjetovnjačenjem Crkve. Povukli su se u pustinju živjeti sami, da bi odjeljeni od svijeta slijedili vlastitu istinu i najdublju čežnju, u kojoj mogu iskusiti Boga u molitvi i biti jedno s njim. Čudno je to, da su baš oni koji su se povlačili, imali nevjerojatno veliki utjecaj na svijet. Iz Rima i Atene u pravcu egipatskih pustinja krenule su čete potrebnih pomoći, tražeći savjet kod otaca monaha. Očito su osjećali da ti ljudi koji su imali hrabrosti povući se i staviti se na raspolaganje Bogu, više razumiju čovjekov život nego filozofi i liječnici koji žive u vrevi svijeta.

Od vremena do vremena svatko bi se od nas trebao povući od svakidašnje buke i hektike. Inače ulazimo u vrevu. Funkcioniramo, ali ne živimo, to više nismo mi. Ako se povučesh na tiho mjesto, može se dogoditi da buku svijeta poneseš sa sobom, i da nije ugodno suprotstaviti se svemu tome što se u tebi budi. Treba neko vrijeme kako bi se oslobodio svakidašnjih problema. Tek tada počinje unutarnje povlačenje. Povlačiš se, odstupiš od onoga što činiš, čime se baviš. Dotičeš samog sebe. Otkrivaš ono što te pokreće u dubini srca. Upoznaješ svoju duboku istinu. To je mnogo puta bolno. Kad nju pogledaš i predaš je Bogu koji te prihvća, kakav jesi, tada doživljavaš un-

utarnju slobodu i radost. Osjećaš svoju jedinstvenost i posebnost. Osjećaš se vrijednim i važnim, jer tome svijetu možeš utisnuti trag, koji samo ti možeš ostaviti za sobom. I možda otkriješ u sebi unutarnji izvor, izvor Duha Svetoga. Andeo povlačenja želi te ohrabriti da se mnogo puta povučesh od svoga bračnog druga ili svoje prijateljice. Ako si stalno s drugim, uskoro ćeš se osjećati ograničenim. Vi se lijepite jedno za drugo. To nije dobro za vas dvoje. Potrebna je širina i sloboda među vama, da svatko može disati i da svatko unosi svoju osobitost u zajednicu. Možda mnogo puta slušaš predbacivanja svoje žene, svoga muža, da se povlačiš. Poznam mnoge koji su

to kušali, i to im je dobro činilo. Tada si sasvim sam. To je kao liječenje u kojem pomažeš samom sebi. Tada opet sve oživi. Proradi fantazija i veselje, osjetiš novost u odnosu prema svojoj ženi, svome mužu, svome prijatelju, svojoj prijateljici.

Ako se povlačiš, osjećaš da se ne možeš definirati samo od svoga partnera, nego da trebaš dublji razlog, svoj vlastiti izvor, Boga, koji te je oblikovao u jedinstvenoga i posebnog čovjeka.

Neka ti andeo povlačenja pokaže, koje je vrijeme za tebe u kojem će se povući. Želim ti iskustvo u kojem ćeš osjetiti da je andeo povlačenja kod tebe i da ti otvara novi horizont života.

Priredio: Jozo Župić

► Dan prije smrti primila je posve svjesno svetu pričest. Primila je Isusa jer je vjerovala da će po njemu u Bogu živjeti. Sakrament bolesničkog pomazanja primila je u komi. Nazočni su bili uvjereni da ih ona čuje i razumije, da moli s njima. Njezin posljednji pokret rukom protumačili su kao pokušaj znaka križa odnosno kao oproštajni pozdrav. Njezine ru-

ke ostale su zauvijek prekrizane i ovijene njezinom krunicom.

Pod njezinim jastukom majka je našla bijeli papirić s molitvom koja je bila napisana njezinim lijepim i urednim rukopisom. Te riječi sadrže ne samo njezinu vjeru u Boga i život, nego i njezinu oporuku, kao i poruku svima nama. Donosimo te riječi u prijevodu na hrvatskom jeziku.

U toj molitvi sažet je sav život pokojne Carmen. Dragocijene su to riječi. Dragocijene jer nisu prazne niti samo poetične. Život stoji iza tih riječi i svjedoči o njima. Život pokojne Carmen. Kada se pogledaju te riječi, tada se s pogledom unatrag može lako shvatiti, odakle je Carmen crpila snagu, nadu, ljubeznost i pouzdanje. Te riječi su ključ njezina života: njezina trpljenja, ljubavi, vje-

re, nade... Te riječi otkrivaju tajnu njezine zahvalnosti i osmijeha. Te riječi otkrivaju tajnu njezine nježnosti i ljepote, i u smrti. U njima je sadržana cijela mala teologija vjerničkoga života, patnje, smrti i nade u vječni život. Naš Bog jest Bog koji jest, koji je s nama i za nas, koji korača pokraj nas i vodi nas, kako kaže Carmen. On je s nama i u nama i među nama i u bolesti, patnji i smrti. Takav Bog ne ostavlja na cjedilu, nego daruje novi i vječni život. Carmen je vjerovala u takvoga Boga, po Kristu koji je u njoj, koji je njezina snaga, njezino zdravlje, njezino sve. Kod takve vjere, ma koliko to zvučalo paradoksalno, ni bolest niti smrt nemaju šansu.

„HVALA, Carmen!“, bile su kratke i jednostavne posljednje svećenikove riječi nad njezinim grobom. Svetački lik Carmen Schneider živi u svima koji su je poznavali, cijenili i voljeli. Nad naseljima podno Malberga bdiye novi član zbora anđela čuvara. **A.B.**

*Bog mi je pomoć u svakoj nevolji,
Bog utažuje svu moju glad,
Bog korača pokraj mene i vodi me
u svakom pojedinom trenutku dana.*

*Sad sam mudra, sad sam istinita,
strpljiva, ljubezna i puna ljubavi.
Sve sam ja, sve mogu činiti i sve mogu biti
po Kristu, istini, koja je u meni.*

*Bog je moje zdravlje, ja ne mogu biti bolesna.
Bog je moja snaga, nepogrešiv, brz.
Bog je moje sve, ne bojim se ničega,
jer ovdje su Bog i ljubavi i istina.*

Uskrs

Rješenje pošaljite najkasnije do 27. 4. 2004.

Mariofil Soldo	Otok u Jadran-skom moru	Dan Isusove smrti	TV novinar-ka Gojan	Vergili-jev lik iz Ekloga	Gradić kod Opatije	Drago Ivani-šević	Znan-svenik	Mjesto u općini Rama-Prozor	Sloven-ski skla-datelj Savin	Roger Vadim	Stariji španjolski golman Jose	Poništiti	Koji je male debljine	Otok u Japanu
Treća Božja osoba		▽							Rimska parodna komedija					
Spomen Posljed-nje večere	▷													
Oda-brano društvo, odličnici						Gotovčev operni junak				Kationi i anioni				
						Sunčev ...				Plod s tvrd. ljuskom				
Gradić na sjevero-zapadu Alžira					Zaklon od snježnih nanosa ... na pameti									
Cabela-va ulo-pijska zemlja								Flautistica Štimec						
								E. Murtić						
Pokret tijelom				Oni koji izrađuju makete									„Watt“	
													Špa-njolska	
„Range probable error“				Ana Jelušić			Jedinica brzine u zrako-plovstvu			Pjevač i gi-tarist Chris				
				Ićanova lmenjakinja						Sportska vedeta				
Željezna ruda (po Goetheu)													Blagdan Kristova uskr-snuća	Rimski brežu-ljak
Utaknuti													▽	
Rowan Atkinson			Antyn Nalis											
			Vitičasta zagrada											
Biblijski grad prvoga Isusova čuda														
Šareno uskršno jaje														
Fosfor	▽	Silan dio tekućine												
		Kukac koji siše krv												
Nadi-mak Ivana Buljana				Austrija		Glumica De Ha-viland	Jaja na kojima sjedi kvočka	„Žva zajednica“	Emilija Kokić	Redatelj Jaeckin				
				Pravi čas (hora)						Splitka kabel. telev.				
Izraelski kralj								Bakro-rezac, Jetkač					Italija	
													Redatelj Frank	
Vrsta višnje								lon pozitiv-nog naboja						
								Američki medvjed						
Imati nadu									Tunis				„Zapad“	Mjesto blažen-stva
									Uzvik u Koridi				Zarada od trgovine, dobitak	
Pjevačica „Koloni-je“ Idira				Glazbenik Marin ...										
				„Ersted“									„Razred“	
													Katica Iles	
Caudio Abado			Okruglo slovo		Pjevač, Billy					Kvaka, začkoljica				
			Vodik		„Metar“					„Rabat“				
Izložba							Prostor namijenjen držanju gmazova							

Zdravstvena reforma (2)

Jedna mala utjeha za one s nižim primanjima, odnosno malim mirovinama, a koji često idu liječniku i daju dosta novca za lijekove, jest ta što postoji granica do koje moraju doplaćivati, a kada tu granicu dostignu, na zahtjev će biti oslobođeni od daljnjeg plaćanja do kraja tekuće godine.

Piše: Niko Radat

U prošlom broju „Žive zajednice“ navedene su osnovne promjene, odnosno opterećenja koja padaju na teret osiguranika. Ovoga puta ćemo pokušati pobliže pojasniti pojedine odredbe.

Pristojba od 10 € se plaća jedanput u tromjesečju (kvartalu) pri prvom posjetu liječniku bez obzira koliko se puta ide. Onaj koji je 31. ožujka prvi put bio kod liječnika i platio 10 € (za prvi kvartal), ako sljedeći dan 1. travnja ode kod liječnika, morat će opet platiti 10 € (za drugi kvartal).

Deset eura se mora platiti također u slučaju ako se ide liječniku samo da izda recept, uzme krv, pruži hitnu pomoć ili da telefonsku informaciju. *Otpada doplata za naočale.* Izuzetak su osobe ispod 18 godina i starije osobe s teškim oštećenjem vida.

Tko i kada je oslobođen od plaćanja?

1. Djeca i mladi do navršene 18. godine života su oslobođeni plaćanja pristojbe za posjet liječniku kao i doplate za lijekove;
2. oni koji s uputnicom (Überweisung) kućnog liječnika kod kojeg su već platili pristojbu idu specijalistu;
3. za preventivne preglede (Vorsorge und Früherkennung), cijepjenja (Schutzimpfungen) i kontrolni pregled trudnica (Schwangerschaftsvorsorge);
4. dva kontrolna pregleda godišnje kod zubara (Vorsorge-Untersuchung), iako neki zubari i za takve preglede naplaćuju 10 €.

Doplata za lijekove

Nitko nije oslobođen od doplate za lijekove koji se izdaju na recept (osim djece i mladih do 18. godine). Za svaki lijek se plaća 10% njegove vrijednosti (najmanje 5€, a najviše 10€).

Primjer: ako je cijena lijeka ispod 5 € onda se plaća stvarna cijena; ako je cijena 75 €, plaća se 7,5 € (10% cijene); ako je pak cijena lijeka 150 € onda se plaća 10 € (najviša suma doplate).

Za lijekove za koje nije potreban recept oslobođena su plaćanja djeca do navršene 12. godine, odnosno do 18. godine djeca s poteškoćama u razvoju. Svi ostali, ako ih bolesnička blagajna ne oslobodi radi težine oboljenja, moraju plaćati punu cijenu lijeka.

Troškovi prijevoza za ambulantno liječenje će biti priznati samo ako to bolesnička blagajna na zahtjev prethodno odobri.

Ipak, jedna mala utjeha za one sa nižim primanjima odnosno malim mirovinama, a koji često idu liječniku i daju dosta novca za lijekove, jest ta što postoji granica do koje moraju doplaćivati, a kada tu granicu dostignu, na zahtjev će biti oslobođeni od daljnjeg plaćanja do kraja tekuće godine. *Ta granica je 2% (kod kronično oboljelih 1%) od godišnjih bruto primanja.*

Pojašnjenje na dva primjera

Ako umirovljenikovu bruto mirovinu mjesečno 480 € pomnožimo s 12 mjeseci, njegova *godišnja bruto primanja iznose 5.760 €*. Ukoliko netko ima dodatnih primanja (Zusatz-; Betriebs-; Unfallrente, najamnina) mora ih pridodati toj sumi jer se u obzir uzimaju *sva primanja. Tako 2 posto od 5.760 je 115,20*. Dakle, kada umirovljenik s navedenom visinom mirovine tijekom godine potroši 115,20 € (zato za svako plaćanje bilo kod liječnika bilo za lijekove treba *tražiti i čuvati račune*) može kod svoje bolesničke blagajne podnijeti zahtjev za oslobađanje daljnjeg plaćanja do kraja tekuće godine (*Antrag auf teilweise Befreiung von den gesetzlichen Zuzahlungen im Kalenderjahr*). Ako se radi o *kronično oboljelom*, onda ta granica iznosi *1% godišnjih bruto primanja*, a to je u navedenom slučaju 57,60 €.

Da bi nečija bolest bila priznata kao *kronična bolest*, osiguranik mora kod bolesničke blagajne podnijeti poseban zahtjev i tom zahtjevu priložiti potvrdu od liječnika na poseb-

nom obrascu koji će dobiti na bolesničkoj blagajni (*Ärztliche Bescheinigung zur Feststellung einer schwerwiegenden chronischen Krankheit im Sinne des § 62 SGB V*).

Kako ta gornja granica izgleda kod obitelji, pojasnit ćemo sljedećim primjerom.

Uzmimo obitelj s dvoje djece gdje samo muž radi. Ako je njegova godišnja bruto zarada 36.000,00 €, paušalno se za ženu ta suma umanjuje za 4.347 €, i za svako dijete za 3.648 €, tako da se onda kao osnovica godišnje bruto zarade uzima 24.357 €. *Dva posto od navedene sume je 487,14 €*. Kada, dakle, ta četveročlana obitelj tijekom godine potroši za lijekove i ostala davanja 487,14 €, mogu od bolesničke blagajne zatražiti oslobađanje od daljnjeg plaćanja do kraja tekuće godine.

Pošto je za bolesničku blagajnu teško tijekom godine točno izračunati koliko će nečija bruto zarada iznositi na kraju godine jer u bruto zaradu ulazi božićnica i dodatak za godišnji, tek na koncu godine, kada se zna točna visina bruto zarade moguće je zatražiti preplaćeni dio novca koji će biti vraćen. Kod umirovljenika (i onih koji dobijaju socijalnu pomoć) to je moguće izračunati i tijekom godine jer su mirovine konstantne.

O zdravstvenoj reformi će se još dugo raspravljati jer je primjena novih propisa još uvijek nejasna i isti se stalno dopunjuju. Stoga, u ovom osvrtu nisu mogli biti obuhvaćeni svi detalji reforme. *Kod svake se sumnje ili nejasnoće informirajte kod svoje bolesničke blagajne* o pravima (priznanje kroničnog oboljenja, traženje oslobađanja daljnjeg plaćanja radi dostignuća granice od 2% godišnje bruto zarade, priznavanje troškova za prijevoz na dijalizu i sl.).

U sljedećem broju bit će govora o prijavi u Ured za zapošljavanje nakon dobijanja otkaza i ostvarivanju prava na naknadu za vrijeme nezaposlenosti (*Arbeitslosengeld, Arbeitslosenhilfe*).

Kad telefoniram

Dode stariji čovjek kod liječnika. Liječnik ga upita:

- Što vam je?
- Nato će on:
- Pa kad sam kod kuće čini mi se da čujem glasove, a nikoga ne vidim.
- Liječnik ga opet upita:
- Kad vam se to dogodi?
- Uvijek kad telefoniram!!!

Kratkovidne

- Pita učiteljica Ivicu:
- Ivce, u koju skupinu ubrajamo zmijske naočarke?
 - On odgovori:
 - U skupinu kratkovidnih.

Vlak, policajac i Mujo

Stoje policajac i Mujo na kolodvoru, i tako pita Mujo policajca: „Znaš, koja je razlika između tebe i ovog vlaka?”

Policajac: „Ne znam.”

Mujo: „Ovaj vlak ima dva razreda, a ti samo jedan.”

Policajac: „A znaš li koja je razlika između tebe i ovog vlaka?”

Mujo: „Ne znam.”

Policajac: „Ovaj vlak upravo ide sa stanice, a ti sa mnom u stanicu.”

Ništa ne čujem

Sjedi baka u autobusu kraj dečka koji žvače žvaku. Okrene se prema njemu i kaže:

- Đzabe sinko pričaš, kad te ja ništa ne čujem.

Oglas u novinama

Mijenjam čir na želucu za Bol na Braču.

U foto studiju

Dolazi Mujo u foto studio razviti slike. Službenik ga upita: „Deset puta petnaest?” On će nato: „Sto pedeset, zašto?”

Psihopatija

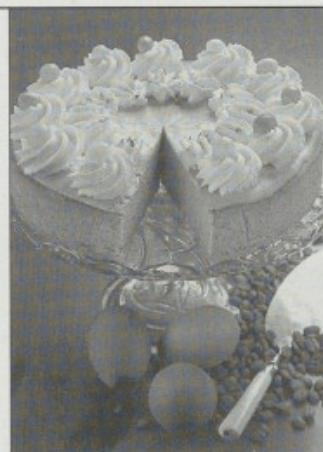
Psihopatija je poremećaj osobnosti, kod kojega uglavnom prevladavaju nedostaci u emocionalnom području. Psihopatija nije psihoza, jer se kod nje ne javljaju potpuno nove bolesne promjene u duševnom životu osobe, koja je ranije bila zdrava. Misli se, da su psihopatska svojstva prirođena, u nekim slučajevima naslijeđena, no nije isključeno da se mogu steći tijekom razvitka osobnosti. Psihopati su samoživci, u većini slučajeva su asocijalni. Psihopati mogu biti razdražljivi, nagli i uvredljivi i radi toga su opasni za okolinu. Neki su opet tromi, nesamostalni i povodljivi, pa pod tuđim uplivom često izvršavaju kriminalna djela. Većina psihopata zbog svojim osobina nisu se u

stanju prilagoditi uobičajenim radnim uvjetima, moralnim i etičnim principima zajednice, te su skloni raznim kriminalnim deliktima. Njihov osjećajni život je jako nerazvijen, oskudan, ne mogu nikoga istinski zavoljeti i ne mogu suosjećati s drugim ljudima. Psihopati ne pate zbog svojih smetnja i nedostataka, pa se po tome razlikuju od neurotika, koji svoje smetnje teško podnose. Oni se ne kaju za svoje prijestupe, što je odraz pomanjkanja etične i moralne odgovornosti. Kod njih često postoji sklonost seksualnim nastranostima. Liječenje psihopata je vrlo teško. Roditelji, učitelji i odgojitelji i uz najbolje odgojne metode ne mogu mnogo popraviti njihove nedostatke. Psihoterapija u nekim slučajevima ima dosta dobar uspjeh. ■

Uskrsna torta sa slatkim vrhnjem

Sastojci za kalup primjera 26 cm: 10 dkg maslaca; 5 dkg šećera; 1 jaje; 1 žlica vode; 10 dkg samljevenih lješnjaka; 15 dkg brašna; 8 listova bijele želatine; 6 žličica instant-kave; 1/4 l tople vode; 2 žutanjka; 12 1/2 dkg šećera; 4 cl konjaka; 2 bijelanjka; 3/8 l slatkog vrhnja; 2 žličice nasjeckanih pistacija; 12 šarenih bombona.

Zmijesite tijesto od maslaca, šećera, jaja, vode, lješnjaka i prosijanog brašna. Zamotajte ga u aluminijsku foliju i stavite 2 sata u hladnjak. Zagrijte pećnicu na 200 stupnjeva. Razvaljajte tijesto pa njime pokrijte dno i stijenku kalupa. Pecite 15 minuta na srednjoj prečki. Neka se ohladi. Omekšajte želatinu u hladnoj vodi. Pomiješajte kavu s vrućom vodom, pa u njoj omekšajte želatinu. Tucite žutanjke s jajima i u pjenušavu smjesu umiješajte snijeg i 2/3 tučenog vrhnja, pa time nadjenite tortu. Preostalim je vrhnjem ukasite, zatim pospite nasjeckanim pistacijama i šarenim bombonima.

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

S	O	B	A		K	A	Z	N	A		K	U	P
I	V	A	N	P	A	V	A	O	D	R	U	G	I
L	O	N	J	A		M	E	G		A		L	A
O	L	A	L	A		T	R	O	M	B	O	Z	A
S	I	L	I	N	A		E	M		A	N	I	T
	K	U	Z		T	A	B	A	K			T	
D		K	I	K	O	T		K	R	E	D	I	T
U	Ž	A	R	I							U	R	
D	R		A	S							H	A	L
	T	A	T	E							A	G	A
A	V	R	I	L							R	A	K
P	A			I							I	N	
O		S	I	N							S		N
S	A	V	K	A		S	U	P	U	T	N	I	K
T	U	J	O		I	T	K	O		I	A	K	O
O	T	E	L	O		O	D	B	O	J	N	I	K
L	O	D	I	G	I	N		O	R	A		T	I
A	R	O	K		Ć		E	L	I		D	I	L
T	I	K	O	V	I	N	A			S	L	A	N

Nagrađeni: s. Sara Tkalc, Korčula i Ivan Tolić, Rüsselsheim

WÜRZBURG

Razgledavanje
katedrale i grada

Pastoralne suradnice i suradnici iz hrvatskih katoličkih misija iz Njemačke i Švicarske su u sklopu svoga seminara daljeg usavršavanja posvećenog temi „Nova slika župne zajednice“, održanog od 8. do 11. ožujka u Würzburgu, razgledali würzburgsku katedralu i grad Würzburg.

SUSRET HRVATSKE KATOLIČKE MLADEŽI, ŠIBENIK, 24. I 25. TRAVNJA 2004.

Zaveslaj na pučinu

Ovogodišnji Susret hrvatske katoličke mladeži održat će 24. i 25. travnja u Šibeniku pod motom „Zaveslaj na pučinu“, u organizaciji Odbora za mlade pri Biskupskoj komisiji Hrvatske biskupske konferencije za laike. Za susret je objavljena i prigodna knjižica s programom i katehezama.

Okvirni program:

Subota, 24. travnja. — „Gat Vru-lje“ u Gradskoj ulici: oko 14 sati okupljanje uz glazbu, dijeljenje vodiča i šalova; pozdrav biskupa do-

maćina; najava programa; predstavljanje biskupije domaćina (riječ, glazba, igra, folklor); svjedočanstva, meditacija, priprava za sv. misu; oko 19 sati središnja euharistija; večera i druženje; večernji program, ispraćaj brodova i autobusa; konak po župama.

Nedjelja, 25. travnja — po župama šibenske biskupije: kateheza (ili meditacija); misa u župnim zajednicama uz aktivno sudjelovanje mladih; prigodni program („Mladi za mlade“ po župama — predstavljanje župa domaćina i gostiju).

Informacije:

Ured za Susret, Šibenik 2004.

Kralja Tomislava 19,
22000 Šibenik
Tel. 0038 5 22 20 0742
Fax. 0038 5 22 20 05 90
E-Mail: sibenik2004@hbk.hr

Ured za mlade Hrvatske
biskupske konferencije

Kaptol 21, 10000 Zagreb
Tel./fax. 00385 1 48 14 699
E-Mail: mladi@hbk.hr
Web site: http://mladi.hbk.hr

SUSRET HRVATSKE KATOLIČKE MLADEŽI, OFFENBACH, 1. SVIBNJA 2004.

„Ususret Svjetskom danu mladeži — Köln 2005.“

Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta i ove godine organizira već tradicionalni susret hrvatske katoličke mladeži iz hrvatskih katoličkih misija iz Njemačke. Susret će se održati pod motom „Ususret Svjet-

skom danu mladeži — Köln 2005.“, u subotu 1. svibnja ove godine, u Stadthalle u Offenbachu, Waldstrasse 312.

Prema riječima delegata za hrvatsku pastvu u Njemačkoj, fra Jo-

sipa Bebića, takvi susreti doprinose učvršćenju vjerskog i nacionalnog identiteta, posebice kod mladih vjernika, koji se na takav način povezuju i ohrabruju. Želja je organizatora da se što veći broj mladih Hrvatica i

Hrvata katolika okupi na tom važnom zajedničkom susretu. Daljnje obavijesti zainteresirani mogu potražiti u svojim misijama ili u Hrvatskom dušobrižničkom uredu u Frankfurtu:

tel. 069 9 54 04 80;
E-Mail:
kroatenseelsorge@t-online.de

Predviđeni program: 11.00 sati — dolazak; 12.00 sati — sv. misa; 13.15 sati — ručak; 14.30 sati — prigodni program (posebni gosti iz domovine Oktet Hrvatske vojske iz Splita); 16.30 sati — zabavni program (VIS „Bon-Ton“, Offenbach).

**Evandjelje je svjetionik na moru života,
kršćani su svjetlo u svjetioniku.**

Anto Stojić

